

ВІСНИК

ОРГАН

ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ
ЧОТИРЬОХ СВОБІД
УКРАЇНИ

НАРОДАМ
СВОБОДА

СВОБОДА
людині

ВИДАЄ
РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

P.O. BOX 304 ST. D^W
NEW YORK 3, N.Y.

СВОБОДА НАРОДАМ!

СВОБОДА ЛЮДИНІ!

ВІСНИК

ОРГАН

ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ

(ООЧСУ)

ЗМІСТ

1) Провідники Української Нації	10) До дискусії над угодов-
2) Травень 1938 .... Б. К.	ством ... Н. Ч. ....
3) Українська національна революція, а	11) Звернення ЦК СУМ ....
не протирежимний резистанс .... С. Б.	12) Духовість і зброя .... М. Б. ....
ст. 5	13) Домовик .... Б. К. ....
4) Евхаристійний Конгрес Українців	14) Інтервю провідника ОУН Степана
Католиків Канади	Бандери ....
ст. 8	15) Заснування Товариства Бувших
5) Авторитети .... Е. Л.	Вояків УПА в ЗДА ....
6) Москвофільське крутійство .... В. К. ..	16) Перший Зізд СУМА ....
ст. 11	17) З організаційного життя - Хроніка ....
7) Чорне Море — українське	18) Жертви ....
море .... М. С.	ст. 31
ст. 14	ст. 33
8) Є, чи нема? .... І. В.	ст. 36
9) З приводу одної книги .... О. В.	ст. 39
ст. 20	

в и д а е

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

P. O. Box 304, Cooper Sta.

NEW YORK 3, N. Y.

РІК IV. Ч. 5. (40.)

ТРАВЕНЬ — 1950

ЦІНА 50 Ц.

ВІСНИК

Провідники Української Нації

Симон Петлюра
(1879—1926)

Евген Коновалець
(1891—1938)

25. ТРАВНЯ 1926 РОКУ ВПАВ У ПАРИЖІ ВІД КУЛІ МОСКОВСЬКОГО АГЕНТА ГОЛОВНИЙ ОТАМАН УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕПУБЛІКИ СИМОН ПЕТЛЮРА.

23. ТРАВНЯ 1938 РОКУ ПІДСТУПНО ВБИТИЙ У РОТТЕРДАМІ ПРОВІДНИК УКРАЇНСЬКОГО РЕВОЛЮЦІЙНОГО НАЦІОНАЛІЗМУ, ПОЛКОВЧИК ЕВГЕН КОНОВАЛЕЦЬ.

Дивна близькість трагічних днів їхньої смерти ще раз зєднала двох людей, які за життя були такі близькі один до одного своєю відданістю українській національній революції 1917—1920 рр.

* * *

Національно-визвольна боротьба українського народу завершилась у 1917-20 роках відродженням суверенної Української Держави.

Та хоч у цій боротьбі ми зазнали великих невдач, хоч наші змагання на початку були отруєні чужими й ворожими нашому народові ідеями інтернаціоналізму й клясової ворожнечі та національний інстинкт всупереч усьому цьому стихійно здійснював максимум національних інтересів і в нерівній кривавій боротьбі завойовував свою суверенну державу.

Симон Петлюра очолював ту боротьбу. В процесі революції він поступово звільнюється від фатального обтяження української національно-визвольної боротьби чужими й ворожими ідеями. Входить із складу членів проводу українських соціал-демократів і шукає всеукраїнської національно-політичної консолідації. Часто його намагання зазнають невдач, бо соціалістичні партії (соц.-демократи й соц.-революціонери) в масі своїй еволюціонували до большевизму й комунізму, а інші відійшли й зайняли нейтральне становище.

Несоціалістичні сили, зражені соціалізацією селянської землі й іншими соціалістичними експериментами Центральної Ради й Директарії, зайняли вичікуюче становище, часто об'єднуючись з московськими реставраційними силами. Підсичувана з зовні внутрішня диверсія довершувала важкий стан української нації.

В цих умовах особа й ім'я Симона Петлюри стають символом боротьби за самостійність і волю України, стають об'єднуючим осередком концентрації національної стихії.

В боротьбі за самостійність український народ виступає під синьо-жовтими прапорами одночасно проти білої і червоної Москви. В часі цих змагань Симон Петлюра заповідав:

„Не забуваймо про меч. Учімосья міцніше тримати його в руках, а одночасно дбаймо про підживлення нацією моральних елементів її буття, творчої любові до батьківщини, сторожкості до ворога та помсти за кривди заподіяні ним, — в симбозі яких

знайдемо і вірний шлях до звільнення і програму для будівництва“.

В період, коли до Одеси прибуває французький морський окупаційний десант, коли підступно зламавши умову з Українською Народною Республікою, із заходу посувавсяться польське військо, а з півночі, зі сходу і півдня затискає Україну в кільце російський імперіалізм, Симон Петлюра, як Голова Української Держави, проявляє незрівнану холоднокровність і рівновагу духа в рішенні боротись і перемогти. Він бо, як ніхто інший в ті часи, прозоро бачив, що:

„Між царською Росією і сучасною комуністичною для нас немає ріжниці, бо обидві вони уявляють собою тільки ріжні форми московської деспотії та імперіалізму“.

Завдяки своїй безкомпромісній постанові супроти ворогів України, Симон Петлюра в українському народі набув великої популярності. Його ім'я стало символом волі й незалежності України. Синонім його імені — „петлюрівщина“ — ще й до сьогодні характеризує тип українського самостійника, а для російсько-большевицьких ворогів України є підставою до знищення українця, як „буржуазного“ націоналіста.

Іменем Петлюри перекреслено все дореволюційне ліберально романтичне й утопійно-всесвітнє українство. Він став наріжним каменем, з якого українська нація почала жити й боротись, як суверенний історичний чинник.

Нерішучості й кволості наших невдалих державних провідників 1917-1920 рр., їхньому підсвідомому русофільству, їхнім над міру скромним федералістичним і автономним бажанням, він протиставив тверде і непохитне:

„Ідеал української державності не може бути втиснутий у вузькі межі федерації, конфедерації, тим більше автономії, ні з Росією, ні з ким би то не було“.

Після поразки України у 1922 році большевицькою Росією та Польщею, які, до речі, в здушенні української національної революції мали підтримку західніх великороджав, Симон Петлюра, як політичний емігрант, перебуває в Парижі. Не покладаючи рук, він далі працює над організацією української еміграції з метою боротьби проти окупантів України. Аналізуючи пройдений шлях кривавої боротьби нації, він,

як полумяний патріот і чесний політик, звертаючись до тодішньої української еміграції, застерігає:

„Коли хтось з-поміж сучасної української еміграції повернувся б до рідного краю із старими збанкрутівшими методами будівництва нашої держави, той замість будувати, зруйнував би її знову...“.

Загарбавши Україну, новітній російський імперіалізм, що повстал на руїнах царської Росії, ввесь час намагався скомпромітувати в очах українського народу нашу національно-визвольну боротьбу, називаючи її „бандитизмом“ або примінюючи до цього твердження ніби „петлюрівщина“ затягала Україну в ярмо капіталістичних держав. Однак, коли це виявилось ненадійним засобом в „перевихованні“ українського народу, Москва вирішує знищити Симона Петлюру та здискредитувати й політично умертвiti його імя, а разом з цим і національно-визвольну боротьбу українського народу.

Для цього Кремль, руками свого агента Шварцбарта, вбиває Симона Петлюру, а в ін сценізованому процесі проти вбивника намагається через адвоката комуніста Тореза зробити з Голови Української Держави жидівського погромника, а українську революцію 1917-20 рр. представити, як звичайний бандитизм. Вбивника виправдано. Європа в 1926 році на паризькому процесі підтримала вимоги адвокатів Москви — і за це платить дорогою ціною до нині.

* * *

Славної памяті полковник Евген Коновалець був одним із тих, що пройшов усю величну путь української національної революції 1917-20 рр. як її вояк і полководець.

Імперіалістична війна 1914 року накреслила його шлях служіння Українській Нації. 23-літнім юнаком він вступає в лави Українських Січових Стрільців, що по боці Австро-Угорщини борються проти російського імперіалізму.

Революція 1917 року застає його в російському таборі військово-полонених біля м. Царичина (Сталінград), звідкіля він втікає і спішить на Україну в революційний Київ. Тут, у столиці України, Евген Коновалець формує й очолює Галицько-Буковинський Курінь, що згодом пеперетворюється на Корпус Січових Стрільців, одну з найкращих військових формacій тодішньої Української Армії.

Евген Коновалець став представником прак-

тичної й чинної соборності землі української, приглушеній загумінковими, провінціальними амбіціями й патріотизмами чужих імперій. Ще недавно ця соборність не переступала меж теоретичних декларацій і романтичних мрій. І, не дивлячись на акт 22. січня 1919 року — формальну державну злуку, антисоборницькі прояви не перевелися в психольогії українського народу, вони тривали й діяли далі, не тільки у несвідомих відрухах руйницьких елементів, але й дальншому триванні двох українських урядів, двох армій та подвійної й суперечливої дипломатії.

На перекір цьому створена Евгеном Коновалцем формація Січових Стрільців ввібрала в себе українців колишніх австрійських військово-полонених і об'єднала у своїх лавах синів усіх українських земель, що стояли чуйно на сторожі інтересів української національної революції. Січові Стрільці були й залишилися незаплямованими лицарями об'єднаної Української Держави.

Евген Коновалець вірно стояв на сторожі української столиці — Києва. Під час, коли уряд Західної України кличе Січових Стрільців на допомогу в боротьбі з польськими загарбниками, що сунуть на Львів, а Наддніпрянщина готується до повстання проти гетьманського уряду, що проголосив федерацію України з Росією, полковник Евген Коновалець йде з Січовими Стрільцями здобувати Київ, заявивши: „Шлях до Львова веде через Київ“.

Член Директорії і видатний політичний діяч того часу В. Винниченко, єдинуючи Січових Стрільців, говорив про них: „Таке військо лукається в історії людства може раз на тисячу літ“.

Коли в кінці 1919 року перспектива збройної боротьби українського народу проти навали російських і польських імперіалістів складається на некористь України, Евген Коновалець всю силу українського національно-визвольного фронту передбудовує на нових ідеольогічних і організаційних засадах. Переходить на нелегальні методи боротьби. Він, як націоналіст, дотримується орієнтації тільки на власні сили українського народу.

У 1920 р. в Києві з його ініціативи засновується нелегальна організація військового характеру „В. О. С. С.“ (Військова Організація Січових Стрільців) з ясно окресленими повстан-

чими замірами й революційними методами боротьби. Одночасно у Львові він творить підпільну Українську Військ. Організацію (УВО).

Головним завданням цих організацій було — підготувати український народ до збройної боротьби в нових умовах. Ідеї УВО охоплюють політичну діяльність всієї нації на Україні, в Європі та в усіх місцях, де закинуто український народ. УВО стає всеобіймаючим і організуючим чинником національно-визвольної боротьби. У 1929 р. за ініціативою Евгена Коновалця відбувся у Відні I-ий Конгрес Українських Націоналістів, що покликав до життя нову революційну організацію під назвою: Організація Українських Націоналістів. З цим днем УВО стає її складовою частиною, а Євген Коновалець — Головою Проводу. **ОУН — це понадпартийна всенациональна організація**, в якій і навколо якої гуртуються націоналістичні елементи, що тільки в революції вбачають розвязку політичного й економічного визволення України.

Як Голова Проводу ОУН Євген Коновалець

виявив себе досвідченим революціонером, дипломатом і політиком.

„Як довго немає самостійної Української Держави, так довго не буде порядку в Європі. Всі союзи будуть нереальними“.

Ці його пророчисті слова підтверджує сьогоднішня дійсність.

Найзапекліший ворог української держави й нації — російський імперіалізм — добре бачив, де криється найбільша небезпека для нього. Українська національна революція! І тому через вбивство Євгена Коновалця намагається обезголовити її. Та прорахувався російсько-большевицький імперіалізм.

Хоч московським агентам пощастило вбити Провідника ОУН, однак їм не вдалося вбити душі української національної революції.

Українська Повстанська Армія, її Політичний Провід УГВР та революційна ОУН — це символ невгласимої перманентної боротьби Українського Народу за Українську Самостійну Соборну Державу.

Богдан Кравців

Травень 1938

Як щороку буйна повідь зелені
заливає сквери й бульвари.
Рожеві потохи квітів лілунь вистелені
сірі бруки, спалені з жари.

Як щороку поглядами млюсними
квітнуть вродливо очі жіночі —
і на завжди тільки іспалось з ними
любе слово у звабний віток.

Як щороку... Оле ж! — хай не згадую
днів юнацьких, пляних щастям гуль. —
Все частіше зелен-травень зрадою,
зривом бозиби, тріскотнею гуль.

Все частіше сальвами зловіщими
роздираються сонячні дні
і згоряють розпачем насіщені
серце й очі в терновім вогні.

І в жалобі, в синесізім ладані
пинкнутъ скучено пави церков:
Там на вулиці вісті негадані,
Замість сонячних зайчиків кров!

Зелен-дні наполовиною чорною,
Час виступує стуком копит...
Почекайте. Ось прарор розгорнемо!
Ось вже золотом синь лопотить!

І вже вершиники мчать над країною
і толочуть, рвуть травень ущепят.
Гряде літо бурею зловійною —
Наше літо!

Ще митъ!
Ще момент!

Ticja sakihenheha Biinhn 3 Hmeqnhno n noea-
jehna ritjepnomy; i saxjahi jepkbarin i CCP, o-
harobo nojahrin cege sa jemokpartnhi. Ulo 61p-
ume, saxjahi jepkbarin habip he sampehjaban
arknich jemokpartnhoctn CCP, a tpaekty-
baran ii cephoan, bi3ahaharohn tlapkan krgpmoh
croe ihue posyimha jemokparti. Ha cbtobri
toujithin apeli bi3 sakihenheha Biinhn nyatp ne-
perohn b jemokpartnhoctn, mik jemokpartnho-
saxjahpore tiny n Gompiemnukro "haptogho-
jemokpartejo". Uja rokho, xto trepeeo in-
baptca ha chpabn, ohebnjaho, mo ue tlapkrn 60+jp-

Кпїя кептнртакочн і кептнрнбето бунінг а
нупоне бхтпілунпоро посїу, уї течеңелїк то мї-
мїнн наулонаржитннх, пебогюннинх сақај
і нупкмет іннинн, мокхнн, мактп ти в іннї
мїржаныр мокемн. Бонн актп сақим оғопмеш-
хан ! ғпадеюорілею гаралыжтп падаме ғораме-
бундыр, "жемокпартіо", ھик 3аxлжіо, қытана-
жыл 3 һордо ғораменпукор мокшо ғтпойнчка-
жылар, жемокпартіо, ھаябаттн 3ақтоби үзіл-
боғаменпукор сицемн үзілжиркн бнбіккн же-
мокпартннхочтн.

piimphoro pocty, jorpid y piachin cunji, dihenha
oyaybaran bapprocten ta ochchy hanly sacajy —
piachin bapprocten ta ochchy hanly sacajy —
61. Te, uo crapti n hori ooptryhicti hamaratorb-
ca upnumentn nrasoboihom yxoxbi ha micue pe-
bosjoniinhix, hauijohazlictinhhix upnkmet, no3gar-
jahe B hauinx cyachinx ymornhax peajahoro smi-
ctry i 3bozintpca jo nospokhpoli, ncebjozjemokpa-
tinhoy fphaseowatli, Boho ulikom he hajaderpca
jia opriahianli n Bejehha pBejohoujino-hnsaboih-
holi Gopotrbon, kka ejnhha moke upnhectn binsabo-
jeenna krpahin.

Ha tov yit b ykpahicpkomy nojintnhoym jknt-
ti za kqphohonk nohab nizahochinti jkqohy otop-
tyhiax p3aholo noxotxekhna, kypin cratnx ha-
mpakir noqyjorahnk ha couqitcithinx i yit-
joruenpknx sachobrak, sapodnjinc hobi ixi ho-
uytunkn, kri xotjin 6 p3ahocachno cnekyjorabtan
ha xntjeblj nojintnhoym kophorktpj, i upma-
habip noqarapca upmujuinti kophenehu, mo
Bohn haekarapca upmujuinti kophenehu, mo
ham p3ax noqneh snitn 3 cborx brachinx noqnehu, mo
nijctcpisnica illi qykknn camk, upnraacnhn co6i
plihi kyni, noqintnhoym brickn n qfpaaemorho,
zamoznheh 3 ayjoro phyty, xo4 bonh e tene-
p3uhonkay hanomk yqoekhni qehepamethi.
Birknhenhna 3 hanomj jjeqojojhohi, nojintnhoj
ekrapghnuu taknx raptocren, kki binpocin ha ha-
mowy brachokoy lphyti i binnojilatohr hanum
qocbtarnham i noptegam, ta sactyjuhenn ix ay-
kumna baptoctamn, jkja ihumx o6ctarnn hepas
i uparangjhmn, aje jkja hac temep hekaryajphn-
mn — mokc jiqan tlapkn noqca6ajhohoe, podctps-
herbnnbarjahoro hanum nojokxhna upnctocy-
baahna hanuto noqintnhoym amctry n o6jnhnka jo
cakry ctophohix cns — nijkromye upnouec hbyr.

(Любовь к)

(5)

Ykpaichcka hauiohajpha pbeojhona,
a he tivipka nupotinpekmhnii pbeinctac

Cretan Baha'is

шевицька пропагандивна тактика, обчислена на підманення і зєднання собі світової опінії.

Можна тільки гидитись большевицькою безсorumністю, коли СССР виступає в позі демократизму, як речник і захисник „найсправжнішої демократії“. Але так само не можна погоджуватися з тим, коли м'огутні держави Заходу приймали большевицьку брехню за правду, знаючи добре як є на ділі, і її трактували як підставу своїх взаємин з СССР та віддавали йому одну з головних роль у вирішуванні всіх міжнародних справ. Тяжко представити більше компромітування поняття демократії, від того, як це зроблено „демократичністю“ СССР, і тим, що держави, які є речниками західної демократії, свою мовчазною згодою й цілою політикою супроти СССР увели його — большевізм — у громаду демократичних сил і тим „авторизували“ —увіродостойнили демократичність СССР. Історія належно оцінить, яку тим заподіяно шкоду для відпору большевицького наступу в цілому світі. Самі західні держави щораз більше відчувають прикрі наслідки такої політики.

Теж легко усвідомити собі, який негативний вплив мав той увесь міжнародний розвиток для справи поширення протибольшевицької боротьби в підольшевицьких країнах. Треба мати на увазі не теперішній стан, який уже змінився, але тодішній, стан „сердечної дружби в демократизмі“ між СССР і західними державами під кінець війни і безпосередньо після її закінчення.

Цілий визвольний рух на рідних землях відразу правильно оцінив істоту большевицької „демократичної“ пропаганди та перегонів у „демократизмі“ між СССР і західними державами. Це зважено в інструкціях Прэводу ОУН в Україні, що дають цілісну оцінку загальної політичної ситуації й напрям діяльності для цілого революційно-визвольного руху. Там вказано, що гасло демократії стало предметом політичної тактики й засобом обох ривалізуючих сторін, щоб приєднати на свою сторону публічну опінію і симпатії народів.

В той самий час, починаючи від 1945 р., різні коньюнктуристи, роблячи з себе речників „демократизму“, намагаються втягнути українську самостійницьку політику в таку ж саму гру в демократію, яка відбувається на міжнародному форумі, і у якій СССР грає одну з перших скри-

пок. Справжнім мотивом такого галасування про демократію не були дійсні потреби українського визвольного руху й українське ество, а безkritичне сприймання й непорозуміння того, що по суті діється в міжнародному житті, плитке наслідування й бажання уподібнитися до зовнішнього світу, до актуальної моди.

Така обношувана демократичність наших противників не має в собі правдивого змісту, який давав би здорову розвязку сутніх справ визвольних змагань і цілого актуального українського політичного життя. Поминувши те, в чому вона відноситься до теоретичних питань ця демократичність суспільно-політичного устрою у власній державі, має часто характер порожніх голословних деклярацій, уподібнень, а не в одному — демагогії.

Через таку внутрішню порожнечу й штучну підробленість, відривання від реальної політичної дійсності, та наставлення на зовнішньо-політичний ефект, псевдо-демократична фразеологія наших коньюнктуристів має характер і вираз, подібний до совєтського „демократизму“. Цю схожість завершує така ж сама термінологія: „народна демократія“ — герцює й большевицька пропаганда. Таким чином хоча погоня за зовнішньою демократичною модою випливає з бажання уподібнитися до західної демократії і її приподобатися, однак вилазить наверх внутрішня суть такого уподібнення і виходить аналогія до большевицької „демократизації“, а не до західної демократії.

З таких то мотивів походять різні намагання, щоб прaporом української революційно-визвольної, протибольшевицької боротьби став клич „за демократію“, згл. „за народну демократію“, „за демократичний устрій в Україні“. Воно може й подобалось би деяким стороннім політичним чинникам, які не розбираються в істотних проблемах визвольної боротьби народів підсовєтської Європи й Азії, а все оцінюють по зовнішніх вивісках і назвах. Може рахування на дешевий ефект подобатися таким чинникам докому видається слушним. Але все це лежить у сфері порожніх фраз, голих, словесних заяв і симпатій, а не реальної, дієвої політики. На таких факторах будувати — знати чити обманювати себе.

Натомість зміна прaporів, зміна провідної ідеї визвольних змагань має дуже істотне негативне значення для розвитку й успішності цих

змагань. І той момент передусім мусимо брати до уваги. А так само кожний серйозний сторонній чинник, який дивиться на суть, на дійсний стан, а не на поверховне враження, трактуватиме наше становище із зрозумінням.

Як уже попередньо відзначено, починаючи від другої світової війни, большевики взяли собі ширму демократії, народної демократії, за чолову вивіску, за головне гасло. Під тим гаслом ведуть свій імперіалістичний наступ у світовому маштабі, за поборення всього протиставного, за опанування світу. Кожна большевицька кампанія, кожна акція по цій лінії, спрямована проти небольшевицьких, сторонніх сил, ведеться під цим кличем. Всі засоби большевицької пропаганди нашпиковані термінами демократія, демократичний, в тому сенсі, що в ССР і в його сателітах існує справжня демократія, тільки большевицький устрій демократичний, тільки ССР змагається за демократію в цілому світі, за справжню, народну демократію. Цього вистачає, щоб у цілому підсоветському світі, у всіх народів, у кожної підсоветської людини ті гасла з большевицьких уст, що завжди ляшать в уях, стали порожніми, беззмістовними, або й осоружними від налиплого вже до них большевицького посмаку.

В той же час на еміграційному ґрунті виринають намагання накинути як прапорне гасло „за демократію”. Під ним провадити революцію, ним мобілізувати маси до найтяжчої боротьби, на життя або смерть, проти большевизму. Це значить позбавити визвольну революцію власного, чіткого ідейного обличчя, своїх питомих чолових клічів, прапорів, а прислонити їх такими, які ворог виставив як свої. Це значить іти на ідеологічному фронті до такого стану, який існує напр., поміж західніми демократіями й ССР, коли одні й другі оперують гаслом демократії, одна й друга сторона в своїй пропаганді говорить про свою справжню демократію і фальшиву в противника. Або як між соціалізмом і комунізмом — одні й другі червоні, одні й другі — за соціалізмом і т. п.

Хто шукає такого затирання фронтів? Авже ж большевики. Бо їм іде про невтралізацію ідей, клічів їхніх противників, на те вони їх перехоплюють і присвоюють собі, так само, як це робиться із зброєю в війні. Натомість вони мають, кромі того, свої власні, тільки їм вла-

стиві ідеї, гасла, концепції, які є їхньою властивою пробоєвою зброєю.

* * *

На ідеологічному фронті, який у революційній боротьбі має першорядне значення, дуже важливою справою є відповідне розставлення різних родів зброї. Треба застосовувати кожну придатну для поборювання ворога, а нам доступну зброю. Але треба знати її обрахувати дію кожної, і відповідно нею оперувати. Розрізнати, яка служить обороні, яка паралізує ворожий наступ і оборону, яка підготовляє власний наступ і оборону, а яка становить головний засіб самого наступу. Між ідеями й клічами треба відрізнати такі, що мають універсальне значення, які приймаємо й ними оперуємо так само, як інші сили. Сюди належать клічі демократії й різні загальнолюдські ідеї, гасла. Від них відрізняємо такі клічі, які віддають найсуттєвіший і цілком конкретний зміст наших власних цілей, і через те є нашими питомими, прапорними. Вони надають чітке ідейне обличчя й конкретний зміст нашій боротьбі, по них лізнають нас свої й чужі, за ними мають іти маси, цілий народ, серед тієї ідейної плутанини, яку зумисне створює большевицька пропаганда довкола універсальних ідей, зокрема довкола гасел демократії.

Наші прапорні гасла незмінні: загальне гасло — „свобода народам, свобода людям” йде разом із цілком конкретними: „за Самостійну Соборну Українську Державу”, „за повне знищенння большевизму, комунізму” й усякого російського імперіалізму”, „за розвалення ССР і за самостійні, національні держави на його місці”. А далі йдуть такі програмові гасла, які конкретизують зміст самостійного державного життя в усіх ділянках, визначають принципи державного устрою, суспільно-політичного ладу, засади розвитку й порядкування поодиноких царин життя. В цих програмових засадах-гаслах українського націоналізму містяться — як суттєвий зміст — принципи українського народоправства, чи пак демократії, в істотному, а не в трафаретно-пропагандивному значенні того слова. Але вони йдуть після головної мети — відбудови УССД — і в такому порядку мусять бути завсіди ставлені.

Різні еміграційні противники українського національного руху, стараються не тільки змо-

нopolізувати для себе гасла демократії, які трактують як засіб своїх коньюнктуральних спекуляцій, але рівночасно — представити наш рух як протиставлення демократії, заплямувати його закидом споріднення з такими тоталітарними системами, як большевизм і гітлеризм. Така демомагогічна, тенденційно-фальшивана постановка полягає в тезі, що між зasadами українського націоналізму, так як його ОУН весь час розуміє, інтерпретує й здійснює — з одного боку, і зasadами демократії, в правильному, здоровому сенсі — з другого — є протиставлення.

При тому зумисне ігнорується те, що український революційний націоналістичний рух, у цілій своїй постановці є рухом всенароднім, що основні цілі його — це здобути волю цілому українському народові, волю в кожному відношенні, національно-державну, соціальну, забезпечити свободний всесторонній розвиток, зробити український народ господарем на власній землі, який сам виконує владу й рішає всі свої справи. Весь український народ є підметом і цілевим визначенням українського націоналізму. Якнайкрачий, всебічний розвиток усіх громадян України — це основні лінії його програми. Самостійна Соборна Українська Держава, воля народам і людині — це основні цілі боротьби націоналістичного руху, сформовані в коротшому, головному клічі.

Свобідний розвиток, вияв думки й творчості в усіх ділянках, свобода індивідуальної і збірної, організованої діяльності, свобідне існування й діяльність різноманітних організацій, зокрема суспільних, професійних обєднань і

політичних партій, рівноправність усіх громадян України, забезпечення усім належного життєвого рівня й добробуту, забезпечення кожній одиниці однакового життєвого старту, всебічного розвитку й вияву здібностей, доступу до всіх шкіл і звань — це деякі з багатьох програмових постулатів, що є висновками із основної настанови націоналістичного руху на те, щоб у Самостійній Українській Державі існував лад свободи і справедливості, добробуту й розквіту всіх сил нації, усіх громадян.

Але український націоналістичний рух — це рух визвольний, в першу чергу. Його головним призначенням і змістом є допровадити до визволення, державної суверенності й соборності України, власною революційною боротьбою. Відповідно до того, в нашій ідеології й програмі розставляються й наголошуються різні моменти, під кутом визвольної боротьби, а не чисто теоретичних, голословних декларацій і декламацій, чи просто — спекуляцій на коньюнктурі, як це собі позволяють всякі партії. Наша визвольна концепція — це концепція чину—боротьби, тож і програма відзеркалює не тільки важливість, але й дієве чергування наших цілей.

Без власної держави, без визволення, — отже без визвольної боротьби — Україна не може мати ані свободи, ані добробуту, ані й якоїнебудь тіні демократії. Тож всяке переставлювання того порядку речей — в сфері концепцій веде до баламутства, а в сфері політичної дії — до підривання визвольних змагань нації.

(Продовження буде)

ЕВХАРИСТИЙНИЙ КОНГРЕС УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ КАНАДИ

Заходом Централі Українців Католиків Канади, відбудеться в днях 31. червня, 1. і 2. липня 1950 (п'ятниця, субота і неділя), в Вінніпегу, Ман., Евхаристійний Конгрес Українців Католиків Канади.

Участь в Конгресі візьмуть Ординації і Духовенство трьох наших Екзархатів Канади, як рівнож члени і представники п'ятьох домініяльних організацій: БУК, Брацтва св. о. Николая, Ліги Українських Католицьких Жіноч, Україн-

ського Католицького Юнацтва і Місійного Товариства св. Йосафата. Крім цього до участі запрошені визначні гости із Зед. Держав, як також і весь український католицький загал Канади.

Метою Конгресу є: віддати поклін Евхаристійному Христові в Святому Році, скріпити організаційне життя Українців Католиків Канади і вшанувати 20-ліття Єпископства Іх Ексцеленції ВПреосв. Архієпископа Кир Василія Ладики.

За дальшими обіжниками в цій справі просимо слідкувати в пресі.

Комітет Преси і Пропаганди Конгресу.

Е. Ляхович

Авторитети

Якщо б життя плило послідовним, вирахованим, логічним руслом — кожна людина була б розумною. Вже старі греки були б виложили нам правила, як жити. Ми навчили б їх напамять і жили за цими правилами від дня уродин до смерті.

Коли ж бо життя є непослідовне, противорічне, парадоксальне. І вже старі греки поклали зарис цього противоріччя створюючи філософічні течії, які взаємно себе заперечують. Нинішні бібліотеки наладовані міліонами томів книжок, які містять у собі погляди, що взаємно себе виключають. Якщо б хтось надприродною силою оживив ці томи книжок і дав їм зброю в руки, в цих бібліотеках повстав би вибух більший від атомової бомби.

Бо життя є парадоксальне. Воно пливе поміж двома протилежними бігунами і коли людина має підсвідому склонність до одного бігуна, свідомо вона тягне в другий. До того над воною людини є ще інша Воля, яка, немов вітер корабель, занесе людину до другого бігуна, хоч її власна воля була скерована до першого.

Кажуть про англійців, що вони найнебезпечніші тоді, коли говорять багато про мир. Чеймберлин, який їздив до Мінхену жебрати миру й по повороті хвалився, що „маємо мир для цього покоління“ — рік пізніше проголосив війну. Вудров Вілсон вийшов президентом запевняючи, що не втягне Америки до війни. Пoddібне робив Рузвелт. І широкий загал ні трішки не дорікав їм за це. Навпаки, почував вдовілля, мовляв, „коли така миролюбива людина втягнула наш край до війни, видно, іншого виходу не було“.

Гітлер і Мусоліні зачинали від божкохвальства своїх країв. Для них вони плянували велику долю, на службу їм хотіли впрягти решту світу. Але в остаточному висліді завдали своїм краям такі удари, яких не завдав ніхто перед ними. Сталін зачинав від заперечення нації, держави, імперіалізму, мілітаризму. Закінчив брутальним шовінізмом. А імперіалізмом перевищив усіх своїх попередніх царів.

Люди з страхом коряться волі тих одиниць, що люблять силу. Ці, що люблять силу, обер-

тають її на службу для себе самих. Але, чи можуть повести інших ці, що сили не люблять? Ось де проблема! На неї не можна знайти відповіді, не беручи під увагу парадоксальності нашого життя. Відповідь на це питання в Божественно геніяльний спосіб дав нам Син Божий під час Святої Вечері, коли всупереч протестам своїх учнів обмив їм ноги.

В українській суспільноти нераз подибуємо нарікання, що український загал не дуже вміє шанувати своїх провідників. Нешана до своїх авторитетів — кажуть ці голоси — коріниться в українській традиції. З жалем вони згадують козацькі часи, коли то козаки, перед вибором отамана, посипували його голову попелом, а навіть прилюдно з нього „сміялись“. Згадуючи з тяжким серцем цю „некультурну“ поведінку старих козаків, ці критики нашого часу чомусь забувають, що саме тоді, коли козаки посипали попелом тілесну особу отамана, існувала серед них така сильна дисципліна і пошана проводу, як ніколи опісля.

В чому ж секрет? Секрет у цьому, що старі козаки розуміли парадокс провідництва: той, хто любить силу, не варта її; зате той, що любить ідеал і сильно прагне його здійснення, заслуговує на силу. Провідництво, авторитет — це трансцендентні поняття і вони містяться не в тілесній особі провідника, тільки в цьому ідеалі, для якого людина зглошує своє провідництво. Висота авторитету стоять в прямій пропорції до тих зусиль, які дана людина виявила на шляху реалізації даного ідеалу. Коли ходить про тілесну особу, її персональність, її уподобання, її любов до себе, її славолюбність — вона може, і повинна бути, нічим. Але коли ходить про ідеал, якому людина служить, то це вже цілковито інша річ. Перед ідеалом люди клонять голову, навіть коли перед собою бачать, як символ цього ідеалу, тілесного провідника.

І кожний справжній, гідний пошаний авторитету, провідник, повинен знати: не перед ним люди үтінят голови, не його вшановують, не його славословлять, тільки той невидимий, великий ідеал, якого він, провідник, є слугою.

Старі козаки вичували ролю провідника добре. Перед вибором, перед вложенням обовязків служби для великого ідеалу, вони символічно зневажали його, посипали попелом, висмівали. Вони востаннє нагадували йому, що не тобі, не твоїй тілесній особі, твоїму славолюбству, твоїм себелюбним почуванням ми віддаємо силу над нами, тільки цьому ідеалові, якому ти маєш служити. По виборі не було гутяйпілля, не було зависництва, не було саботування приказів, тільки був послух. Очевидно, не було тих негативних проявів так довго, як довго провідник сповнював наложені на нього обовязки і виконував службу ідеалові, а не службу своїй власній особі, своїм себелюбним почуванням.

Чому ж таке мале зрозуміння нині для цього старого козацького ідеалу? — Це знак нашої доби. Провідництво, авторитет, нині вивітріли із старого змісту. Провідник в українців нині гой, що довгий час блестів на поверхні суспільного життя. Якими шляхами він ходив, за які погляди він боровся, які ідеали заступав — це байдуже. Головне, що ось він блестів довший час на поверхні життя, часто бачили його люди, лисали про нього газети. А погляди? — Хто з нас нині бере поважно погляди? Всеодно наші суспільні погляди загальникові, неокреслені, нескристалізовані. Їх можна інтерпретувати так, або інакше. Що більше, нема в нас охоти кристалізувати наші суспільні погляди. З малими зіймками, кожний український провідник хоче окутатись такою ідеологією, в якій міг би проявити свою власну, особисту волю. Виразна ідеологія зобовязує. Ото ж — пощо кому ідеології? Геть з ідеологіями! А коли вже конче треба комусь щось говорити про ідеологію, то говорять у такім зміслі, щоби опісля можна було усього відцуратись; щоби можна було бути націоналістом, лаяти соціалістів за їх деструктивізм, а опісля таки назад вязатись з соціалістами атеїстичного покрою й рекомендувати їх в ім'я єдності, як конечний державно-будівничий матеріал.

Очевидно, помилку може поповнити кожна людина. Нерозумно накидатись на людину за те, що вона поповнила помилку. Але до помилки треба признатись. Треба також річево вяснити, чому дана людина змінює свій погляд. Треба інших повчити про потребу зміни. Наші авторитети мають смертельний страх пе-

ред помилкою. Точніше: перед признанням до помилки. На тлі хаотичної, нескристалізованої, аморфної ідеології знайти помилку неможливо.

Смертельний страх перед помилкою, чи признанням до неї, це теж знак нашої доби. Здепрінізувавши Бога й захопивши його місце людина розпучливо пробує приписати собі Його атрибути. Серед них — атрибут непомильності. Як хтось може бути божком, коли він сам прилюдно признається до помилковості! Призначивши до помилки він у власних очах ставби звичайною людиною і такою ставби в очах загалу. Нерелігійний загал, який не навчений вірити у великий абстрактний ідеал, також склонний до божкохвальства і лояльності тілесній особі свого провідника. Він уважає провідника за свого божка. Тому не простить помилки своєму божкові. Дуже часто всупереч усім фактам він його ідеалізує. Скільки прикладів ми маємо в нашім політичному житті, де приклонники якогось провідника вперто обожають його, вперто виявляють лояльність до його особи, хоч історичні факти наскрізь доказали банкроцтво його провідництва! Якщоб ці приклонники вміли вірити в абстрактний ідеал, якщоб вони бачили виразний шлях до цього ідеалу, якщоб вони любили ідею більше, ніж особу тілесного провідника — вони знайшли помилки свого провідника і провірили своє становище. Але божкохвальське почуття, характеристичне багатьом азійським народам, засліплює їх. Собабудажка для них усе. Боротьба за ідеал це тільки розривка. Наглядні факти їх не переконують.

Хиби, які подибуємо в нашій суспільності в такій самій пропорції нуртують і в чужих народів. Проте для українців, які не мають іншої своєї держави, а хочуть щойно її здобути, це не повинно бути потіхою. Бо вище згадані прояви є деструктивного характеру. В існуючій державі вони можуть якийсь час затроювати національний організм без фатальних наслідків для нього. Зате нація, яка не має своєї держави й поневолена чужим деспотом, мусить витиснути із себе усе найкраще і найдорожче, щоби скинути гнобителя і покласти основи для своєї держави. Щойно давши доказ більшої досконалості від тих, що її поневолюють, вона заслужить на словення Божої мудrosti: „**Останні стануть першими**“.

В. Коваль

Москофільське крутійство

(ОЕОРОНЦІ „ГОЛОСУ АМЕРИКИ”)

Від початку радіо-пересилань „Голосу Америки” українською мовою в пресі, в приватних листах до дирекції радіо-станції, на різних зборах, зіздах і мітингах українські емігранти по всіх країнах свого поселення домагаються зміни тих радіо-передач та вимагають заміни дикторів, які погано володіють українською мовою.

Не всі, це домагаються цього, здають собі справу, що діється за лаштунками тих радіо-передач, та хто тим усім диригує?

Тому й домагання, які надходили й далі надходять на адресу „Голосу Америки” не всі виглядають однаково.

Одні радять, другі просять, треті докоряють про шкідливість таких передач не тільки для української визвольної боротьби проти російсько-більшевицького імперіалізму, а упершу чергу для самої Американської Держави. Не сумніваємося, що разом з цим надходять листи й повні захоплення та „похвал” в побажанням „предсвіжувати в том же духе”.

Надсилають такі листи москофіли, україноФоби та різного гатунку малороси з під знаком „какая разница”. Мовляв, якщо вже є така мова, то хай буде хоч московська змістом. Куди ж всі ці домагання й побажання потрапляють?

А потрапляють вони до рук „господіна“ Барміна, що є шефом „українського відділу”, а водночас керівником російського радіо мовлення цієї радіостанції.

Ну, а „господін“ шеф (з україножерним наставленням) кидає всі ті папірці до коша, залишаючи очевидно тільки з „похвалами“, які потім представляє відповідним американським державним чинникам, як доказ „правильності лінії“ ЗДА в боротьбі з російсько-більшевицьким імперіалізмом (на мові бармінів „советським режімом“!). Звідси й висновок, що правдивих домагань українців, американський уряд не знає, або знає про це замало. Очевидно, що б він щось знав треба змінити адресу.

Ta це лише одна деталь позалаштункових

махінацій московської диверсії в справі „Голосу Америки” українською мовою.

Більш ганебною виглядає співдія з тими диверсантами „наших“ соціалістів, що ціною зради національних інтересів співпрацюють з Керенськими й Бармінами.

Пан Григорій пітніє біля словників, перекладаючи московську блекоту на українську мову, а інші його співовариши передають ці „переклади“ в етер через мікрофони „Голосу Америки“.

Коли б у цих людей, що редакнують і передають, національна честь стояла вище марксо-ленинсько-сталінського матеріалістичного світогляду (тижнева платня!) вони б всі, як один заявили протест перед Урядом ЗДА проти московського шефства й цензури над українськими радіо-передачами, та подали б до відома цілого світу про надужиття українського слова московськими імперіалістами в американському пропагандивному поході. Сказали б про все те чого саме домагаються сьогодні всі українці!

Така постава коштувала б кількох посад, а це нічо в порівнянні з тими жертвами, які щодня розстрілює московське НКВД в Україні саме за те, що український народ боровся проти царів Петра Первого, Миколи II, проти Керенського, а сьогодні бореться проти Сталіна.

Чи може співробітники „Голосу Америки“ не бачать, що їхні передачі про Петра Первого й інших московських божків, є водою на млин НКВД?

Та видно, чекати такого „героїчного“ вчинку від „наших“ соціалістів немає чого.

Bo „роботу“ пана Григоріва в „Голосі Америки“, всячими способами виправдують і його партійні товариши. Вони доказують, що Григорів і К-о тут не винні бо мовляв така політика ЗДА, в питанні Сходу Європи, або американський уряд хоті бачити „єдину неділімую“ і проти того нічого не вдієш.

А ми запитаємо панів соціалістів, чи хоче того український народ?

Справа не в тому, яка є політика ЗДА щодо Сходу Європи, а в українцях, які продалися московським імперіалістам — „соціал-демократам” і цим скріплюють хибні погляди американської політики на той європейський Схід. Уряд ЗДА якщо хоче такої політики, то йому вільно вживати для своєї пропаганди й української мови, але хай для того йому служить хто завгодно — тільки не українці. Тоді при наймні зможемо сказати, що українці до того рук не прикладали. Українцям невільно одного дня підтримувати таку політику. А зараз вже одне те, що в „Голосі Америки” сидять українці та ще й „лан професор”, дає підстави Керенському твердити, що український народ ніякої самостійності не хоче бо ось бачите українські соціалісти з нами і т. п.

Велику підтримку в своїй зрадницькій роботі панове соціалісти діставали від своїх „свіжих кадрів” з під знаку „КП(б)У й комсомолу”.

Так газета „Українські Вісті” на своїх сторінках кілька разів висловлювала захоплення з приводу того, що нарешті „Голос Америки” заговорив українською мовою.

Але як він заговорив, в газеті про це нічого не згадувалося.

Потім зявилася стаття повна захоплення, що „Голос Америки” в українській мові передав побажання колишнього комсомолця (тепер перебуває в ЗДА) до „Радянської України” аби Київське радіо передавало твори українських советських письменників замордованих НКВД.

„Ось таких би передач побільше!” — вигукують „Українські Вісти” зновуж промовчуючи зміст радіо-мовлення „Голосу Америки” ДЛЯ УКРАЇНЦІВ В УССР, чи взагалі для тих українців, що знаходяться по той бік залізної заслони.

Та ось раптом сталося чудо!

На сторінках тих же „Українських Віостей” зявилася стаття п. Багряного повна грому й бліскавок на зміст радіо-передач „Голосу Америки”, на московський імперіалізм і на інші „злодіяння” російських демократів. Цей раптовий зворот в російському питанні був досить дивний, коли пригадати, що ці ж самі „Українські Вісті” ще недавно з неперебірчию лайкою накинулись на газету „Лемківщина” за її різкий тон проти польського й московського імперіалізму, який вогнем і мечем ви-

нищив населення цієї закутини української землі.

—Щож скажуть на це росіяни з якими націоналісти співпрацюють в АБН? — Такий був сенс розумувань „Українських Віостей”. На цьому місці варто підкреслити, що сором редакторам з „Укр. Віостей” не знати про те, що **росіяни** в АБН ніякої участі **не беруть**.

Словом, пан Багряний одним махом переповів про „Голос Америки” все те, про що вже протягом кількох місяців говорить українська не комуністична й не соціалістична преса.

Та щож, „ліпше пізніше, як ніколи” — говорити українська приповідка.

Навели ми цей приклад для того, щоб показати, як після появи статті Багряного заворушилися соціалісти.

Видно, що втративши такого „солідарного” оборонця, як „Українські Вісті” вони нарешті вирішили подати „вияснення” про напрямні своєї роботи в „Голосі Америки”. До цього часу чогось подібного вони не зробили.

І так в газеті „Америка” за 18 квітня ц. р. зявилася стаття під назв. „В обэрону укр. „Голосу Америки”. Автор статті навіть не наважився підписатись повним прізвищем очевидно наперед знаючи, як зареагує на його „оборону” українське суспільство.

(Друкуючи цю статтю з заміткою, що вона надіслана з кругів, що керують українськими передачами „Голосу Америки”, Редакція „Америки”, в своєму коментарі до згаданої статті, ще раз зясувала і підкреслила шкідливість цього роду московофільських радіо-надач діля української справи, пятнуючи про цьому обронців цих передач).

В чому ж полягає та оборона? Для прикладу зацитуємо кілька місць зі статті:

„Не заперечую, що подекуди мають рацію автори критик по газетах. Правду каже народна приказка: „Той не помиляться, хто нічого не робить”.

Як бачимо для „наших” соціалістів їхня робота в „Голосі Америки” тільки „подекуди” має негативні риси. В чому вони виявляються, автор пояснює далі:

„Треба було призвичаюватися, усталювати специфічні українські вирази, що б і стилістично були правильні, легко вимовлялися та були зрозумілі для сприймання слухачів”.

І дійсно, дія москофілів це не аби яка робота та для тих, що тридцять років не бачили України. Ім і цілі купи російсько-українських словників нічого не помагають, бо хто українську мову вживає лише для форми, той ніколи не буде зрозумілий для слухачів.

Нам українцям просто смішно, що аж такі „труднощі” зустрічають у своїй роботі співробітники т.зв. „українського відділу”.

Так панове, українська мова це не те саме, що російська і зовсім не досить (як твердять москалі) змінити кілька літер „чтоби размовлять на українськом языке”.

Далі „оборонець” твердить:

„Нова це була справа і для Державного Департаменту. Урядові чинники головним чином зацікавлені були в тому, щоб український „Голос Америки” найширше та найлекше сприймали наші брати та сестри на українських землях. Головним чином ті люди, які століттями були під російським пануванням”.

Ось тут і вилізо шило з мішка! Московські чорносотенці руками наших соціялістів хотять з Америки, продовжувати політику царської Росії, яка століттями обмосковлювала український народ. Словом допомагати у цій роботі сьогоднішній політиці червоної Москви, яка робить те саме, тільки руками українських комуністів і комсомольців. За словами „оборонця” виходить, що російське панування на Україні прищепило українському народові любов до Петра Первого, до Івана Грозного, Пушкіна, й само собою до... російської мови.

То пощож тоді радіо-передачі в українській мові, спитаємо ми?

Так російське трьохстолітнє панування на Україні нашу мову взагалі виключало. А якщо це так, то виходячи з тверджень „Оборонця” про „ліпше сприймання” треба до українського народу й промовляти по російськи? А чи українці, політичні емігранти опинилися на еміграції з тих самих причин, що й росіяни, а Українська Повстанча Армія хіба не бореться за Українську Самостійну Соборну Державу? Про яких же тоді „братів і сестер” іде мова в статті „ оборонця”?

Хіба там не такі лишилися, як ми тут? Чи може це ми хочемо Самостійної України, а вони там в Україні „єдиної неділімої”. А зрештою — московські імперіялісти за кордоном

пишуть же що: „УПА ето армія русского антикомуністического двіженія”. Якщо повірити „оборонцеві”, що Департамент зацікавлений „ширенням пропаганди” тільки серед помосковіщених українців, хто ж то має говорити до українців Західніх Земель України, які не помосковощені?

Виходить, що їм треба слухати „Голос Америки” в мовах попередніх окупантів? У такім випадку роль „наших” соціялістів у „Голосі Америки” стає ще більш ганебною!

„Зовнішньо український „Голос Америки” нагадує київські передачі, до яких роками слухаючи їх, звикло тамошнє населення” — розумує далі „оборонець”.

Яка іронія. Тільки та людина, яка ніколи не була в Советах може твердити, що там хтось слухає передачі київського радіо, тай не тільки київського.

Кого приваблюють большевицькі радіобрехні про „колгоспний рай” чи „щасливе життя робітника”?

Кого цікавить московська брехлива радіо-пропаганда про дружбу російського й українського народів? А большевицьке ж радіо — крім пропаганди і ще раз пропаганди майже нічого більше не дає. То невже ж Державний Департамент ЗДА зацікавлений у тому, щоб і передачі „Голосу Америки” ніхто в Україні не слухав?

Для чого українцям передачі про Петра Первого, Івана Грозного й іншу московську пропаганду з Америки, коли він усе ще має вдома? А вже зовсім наївні докази в згаданій статті про те, що працівників до редакції „Голосу Америки” в українській мові добирають за „числами”.

Так, панове соціялісти за числами, це правда, тільки за тими, які встановили керівники „українського” відділу „Голосу Америки”.

Були випадки, де поодиноким українцям обіцяно працю в „українском отделе” „Голосу Америки”, якщо вони не є „сепаратистами”.

Нашу статтю закінчуємо словами „ оборонця”:

„Українська справа повстала на світовій арені недавно. Памятаймо, що маємо безліч „приятелів”, які всячими засобами стараються загнати наші українські змагання знову в сліпий кут”.

Від себе додамо, одними з таких „прияте-

лів" є сьогодні й українські соціалісти. Вони у 1917-20 рр. загнали змагання українського народу в большевицько-російський кут, а сьогодні пристосовуючись до політичної коньюнктури, заганяють їх знову в сліпий кут.

Шкода тільки грошей, які Державний Де-

partament витрачає на мниму боротьбу з московським комунізмом, а насправді за ті кошти робить пропаганду сам проти себе. Так буде до того часу доки американську зовнішню політику робитимуть московофіли і їхні поплентачі.

М. С.

Чорне Море - українське море

В сіру давнину, коли людство послуговувалось першими технічними здобутками, величим помічником, головно у сполученні, були води, передовсім ріки, які служили одинокими шляхами сполучення між народами. Вистарчало кілька незграбно отесаних дерев, щоб можна було посуватися без великої наснаги в бажаному напрямі. Очевидно, що в цих часах море було за велике й грізне для примітивних човнів, але завдяки людській винахідливості, вродженій людині здібності пізнавати, шукати й удосконалювати, при помочі таки ж її впертості й відваги — незабаром появляються перші сміливці й на морських водах, торуючи ними шлях у дальші світи.

Доказів на те маємо багато не лише із старинної історії фінекійців, єгиптян, персів, греків, але маємо їх теж і в древній історії України.

Ми не будемо основніше проходити історичного розвитку мореплавства, ані в чужих народів, ані в Україні, бо про це на сторінках „Вісника” вже згадувано. (гл. Вісник ч. 4. 1948). Натомість постараємося проаналізувати значення моря для України в давнину, тепер і в майбутньому.

Наши предки, хоробрі воїни, вміли належно оцінити важу моря для України, доказом чого є ранні походи перших українських князів, які в поході на Грецію 860 року вислали 200 бойових човнів, що вкрили не лише Чорне Море, але вкрили теж славою тодішньої української держави, стаючи силою й пострахом для грецько-геленського світу.

Князь Олег йде походом на Грецію 907 року не суходолом, а водами Чорного-Руського моря. Те саме подає історія і за часів князя Ігоря, що 941 року висилає на Царгород понад

1000 озброєних кораблів могутньої і страшної для ворога України.

Володарі Київської Імперії використовують всі водні шляхи, як найкращі сполучки з сусідами, не лиш у боротьбі, але й для мирного життя з ними. Саме Чорним-Українським морем розвивається жива торгівля з південними країнами. Водними шляхами позначалась теж „путь з варяг у греки”, що проходила артеріями Дніпра й Чорного моря. Наступник князя Ігоря, Святослав Завойовник, вживає своєї флоти проти болгар, загороджуючи доступ до гирла Дунаю — та проти греків. Володимир Великий зокрема використовує річкове судноплавство для торговельних і мілітарних цілей. В 985 році Володимир висилає судна на Волгу проти тамошніх білгарів, яких розбиває. Його ж син Ярослав Мудрий, використовує проти Польщі русло Припяті, висилаючи тудою річкову флоту та розбиває на голову мазовшан!

Як останню за княжих часів, історія занотовує виправу української флотилі — Володимира Ярославича, проти Греції.

Від часу занепаду Київської Держави до 16 століття, Україну було відсунено подальше від Чорного моря, й щойно вперше після довгої перерви, 1492 р., появляються козацькі судна й під Тягінею перемагають турецький корабель.

Друга Доба українського державного відродження — Козаччина, знову промощує собі шлях до Чорного моря, яке від того часу стає „Козацьким морем”, що покрилось сотнями чайок українських очайдухів.

„Грай море, синє море, грай!” — співали козарюги — як описує Т. Шевченко, в суднах Івана Підкови, які виправлялися „брратів з не-

Наймолодші стрільці УПА — стр. Василько 14 років і стр. Тарасик 15 років. Посередині керівник гарварні УПА Голуб 50 років. — Весна 1947 р.

СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ДОПОМОГИ ВОЮЮЧІЙ УКРАЇНІ

вілі турецької визволяти, слави добувати!.. Гетьман Петро Конашевич Сагайдачний, збудував велику, на той час, фльоту, і в силі 400 суден тричі нападає на Царгород, та на інші турецькі побережжя. За часів І. Мазепи збудовано понад 70 великих кораблів і 600 суден на те, щоб закріпiti за Україною не лише доступ до Чорного моря, але, щоб воно дійсно стало раз на завжди морем української нації, яка без нього ніяк не може ані тепер, ані в майбутньому, розвинути свої сили та політичної і економічної потенції, яка є немаловажна для кожної сильної держави, її самостійності, її росту й виходу в світ!... Після розгрому українсько-шведських військ під Полтавою (1709),

Україна втрачає постепенно політичну незалежність, а в парі з тим, і своє володіння над українським морем. Однак тепер вона промошує собі плугом і ралом вступ до широких бе-

регів Чорного моря, щоб у майбутньому вже н коли від нього не віддалюватися!

Цей, що так сказати — мирний похід українського хлібороба на південь України, приніс великі користі для її майбутнього, яке, хоч і гамоване ворожою силою, ніяк не стримає української нації від походу, від її природнього росту, що запустив глибоко коріння на ши рокім просторі берегів українського моря. Ко ли повстала українська держава у третьому періоді, 1917-20 рр., Чорне Море брало активну участь у формуванні вільного життя. В грудні 1917 р., було створено Український Генеральний Морський Секретаріят, — міністерство мореплавства, і від того часу багато паропла вів робило службу під синьо-жовтими прапорами своєї батьківщини. В березні, рік пізніше, проголошено окремий закон про Українську Державну Фльоту, на основі якого вся чор-

номорська фльота переходила до служби у-
країнській молодій державі.

25 квітня 1918 року проголошено цей закон,
впарі з яким наступив наказ в тод. 4. пополу-
дні 29. квітня 1918 року: ВСІЙ ЧОРНОМОРСЬ-
КІЙ ФЛОТІ ПІДНЕСТИ УКРАЇНСЬКИЙ ПРА-
ПОР!!!

Українське море знову почало служити Украї-
ні! Вся флота, що досі служила ворогам украї-
нського народу, змінила свою функцію — служ-
бу разом із зміною прапорів!

Після програші, Україну витиснено з вод рід-
ного моря. Замість синьо-жовтих рідних, за-
ложеного прапори червоно-кривавого комуніз-
му, потоптано волю України, зробовано її май-
но, флоту, порти й інше устаткування, а гордих
нащадків козацтва закріпощено, як ніколи
досі, в рабські колгоспи...

Не чує українське море шелесту рідних прапорів... Не прислухується до звуків чубатих си-

нів-лицарів моря... Так. Але воно ніколи не слухало, і не слухатиме чужого галасу—москов-
ської лайки й сталінських „частушок”, бо вони Українському морю чужі і осоружні!

Воно наше! Воно, Українське море було, є і таким повік останеться! Його води насичені тілом і кровю своїх кращих синів, князів, козаків, повстанців: до його збірника спливала кров оборонців Батурина, Крутів, Базару, Києва, Хусту і Львова!! Воно покрило тисячі-тисяч благородних кісток Предків наших; криє і сучасників; до нього й тепер спливає кров найсильніших із сильних вірою і духом—Героїв Української Повстанської Армії! Воно дорожить цією святою кровлю Великих Оборонців, бо вони боронять його волі, його честі, його слави! Чи ж може інакше бути?... Ні! Бо Українське Море може і буде служити тільки вільний, від нікого незалежний Українській Державі, до волі якої всі ми зближаємося; на волю якої жде разом з нами Чорне Українське Море!

I. В.

Є, чи нема?

У Великодному числі „У. В.” видруковано „Комунікат Президії УНР”, яка разом з „президентом”, за участю ВО то голів деяких комісій, відбула чергове своє засідання. Засідання мало бути дуже поважне, не дарма ж засідали ті, що взялися репрезентувати та вирішувати про сьогоднішнє й завтрушнє цілого народу та його частини, що є на еміграції.

Українська еміграція, де є вона не була, живе життям своєї Батьківщини, хоче працювати для її визволення, з боротьбою на Батьківщині, думки української еміграції, на неї її надії.

Президія НР, взявши на себе право репрезентувати перед зовнішнім світом цілість українських справ, мала б і відповідати за життя і за діяльність української національної спільноти, унапрямлювати ту діяльність, скеровуючи її на шлях загально-національних визвольних завдань, допомагати Нації в її боротьбі за своє визволення. Так воно мало б бути і так воно є тоді, коли політичний Центр не тільки репрезентує, а й працює для тої справи, для якої він покликаний. У нас то навиворот. До репрезен-

тації ми беремося, за неї бємося, її домагаємося. Тут ми незамінні, єдино легітимні, єдино управнені. Ганяючись та бюччись за тою репрезентацією, ми і титули та чини творимо, так ніби вони можуть замінити роботу, діяльність. Все в нас є: Президент, міністри, уряд і парламент, все, як і годиться для репрезентації, тільки біда, що за цим всім зовнішнім, на показ, за титулами, бутафоріями — парадами немає змісту, справжньої роботи, немає основного і найголовнішого — вирішального — діяльності. Немає того, чого саме потребує еміграція, потребує жива, воююча Україна, яку ми самі взялися репрезентувати.

Визнали самі себе міністрами, премєрами, президентом та й заспокоїлись, повідомивши на президентському бланкові своїх приятелів, що — „вшистко в пожондку”.

Самі собі ми знаємо і розуміємо, що то тільки зовнішність, без змісту, тому, мабуть, перед українським світом та в офіційній пресі ми уникаємо слів міністр, уряд, замінюючи їх на виконаний, а нині вже „виконавчий орган”, „ресурс”

ти". Для себе ж і поміж собою, ми пани міністри, „пан прем'єр”, про це ми написали і в законі, який самі собі створили, ніде нікому не опублікували і ним кермуємося в своїй бездіяльній „діяльності”.

Отож добралися, назвали себе і репрезентують два роки Неньку, так, як її репрезентували до того понад двадцять літ на еміграції. Добре репрезентували, легітимно, традиційно, правно і всяко. Дорепрезентувалися, що забули були який і прapor мали. Народ собі там, на Україні боровся проти російсько-більшевицької заглади, польської сваволі і німецької неволі, а ми собі тут репрезентували „За нашу і вашу вольність”.

А що творив польський імперіалізм під отєю „За нашу і нашу вольність”, на українських землях — нам байдуже.

По старому звичаю — „Традиційно та легітимно”, взялися до цього і тепер. А яка та легітимність, прості люди не знають та і не повинні знати — вони мають слухати, а ми будемо репрезентувати.

Друга сесія УНР розкрила всю порожнечу, ввесі трагізм такої репрезентації. Перед другою сесією, відомий член НР і „міністр“ п. Довгаль в 16 ч. „Громадської Пори”, писав: „Українським соціялістам, мабуть, історія судила творити і очолювати верховні органи Української Держави, бо так було в минулому і так і в теперішній дійсності”. Не боротись за державу, не працювати для визволення її, а очолювати і репрезентувати.

Друга сесія, що мала розвязати низку пекучих проблем нашої визвольної політики, обєднані навколо визвольних завдань всі самостійницькі сили української еміграції, намітити шляхи і способи співдії з воюючою Україною, не тільки не зробила цього, вона навіть і не бралась до цього. Керівники сесії не хотіли чути про це, бо не про роботу і не про визволення думають, хоч покликали самі себе очолювати та репрезентувати. Не даром же ж з сесії вигнали представників громадянства, обраних українською еміграцією, яку, разом з усім народом п. Довгаль і його однодумці, збираються очолювати, бо їм це „історія судила”. А між тими обраними представниками були і високі старшини армії УНР, вони з доручення громадянства мали почути, як ті „обрані історією” репрезентують та очолюють. Вони мали цілком

законне право й обов'язок, як творці своєї історії, послухати „обраних історією”.

Чи можливо собі уявити, щоб парламент якоїсь країни не допустив уповноважених, обраних представників громади, як гостей? — То нечувана річ. У нас, у „нашій“ демократії, як розуміють „обранці історії” — не могло бути інакше. Чому? — Причина проста. Ми найбільше боїмся того народу, який хочемо репрезентувати, боїмся, щоб він не побачив нашої порожнечі, політичного бездоріжжя, не побачив струхлявілого політичного нутра, яке ми оздоблюємо титульною бутафорією.

В житті завжди так буває, що хто втрачає, чи проживає натуральну природну красу, той намагається її замінити перфумами та ріжними прикрасами.

Національна Рада, створена на антидемократичних засадах, за принципом штучного партійного паритету, більше всього боялася і боїться голосу української еміграції, отої, бодай невеликої частини Української Нації. Політичні провідники, які доходили до переконання, що їх покликало Провидіння, чи як думають наші вічно легітимні і єдино суверенні репрезентанти, що їм „історія судила”, ніколи не узгляднювали думки й волі громадянства. Вони завжди спираються на партійне середовище, воно одно має вирішувати, а громадянство повинно слухати. На цих засадах і побудована НР, яка визнає, що тільки політичні партії є виразниками Державно-політичних прагнень українського народу, ігноруючи та не узгляднюючи думки й волі громадянства та його суспільних і культурних установ. Відкинувшись домагання десятків тисяч українського громадянства про перебудову НР, друга сесія показала справжнє обличчя — псевдо демократії, якою „обрані історією” приховували і приховують свої антидемократичні наміри.

Хто хотів бачити, той з другої сесії побачив, що за демократичною фразеологією „обранців історії” ховається вузькопартійна, амбітна, відірвана від громадянства, струхлявіла на чужині політика. До голосу живої, воюючої України їм діла нема, а боротьбу за Україну вони замінили боротьбою за репрезентацію, а діяльність для України — вони замінили таємnicе порожніми комунікатами, якими вони іноді „ущасливлюють” українське громадянство на чужині.

Рік минає від другої сесії, на якій НР пере-

творила себе в міжпартийне тіло своїми ухвалими. Як і завжди, свої антидемократичні поступування вони обовязково вбирають в законні шати, щоб мати вільну руку творити свої діла, прикриваючись постановами.

Друга сесія ухвалила, що „коли б із-за непереможних перешкод пленум УНРади не зміг виконувати своїх функцій, то на президію УНРади переходят усі права і обовязки повної УНРади”.

Майстри репрезентації „покликані історією”, завжди находили підстави диктувати народові, наші легітимісти для цього придумали непереможні труднощі, щоб тільки позбутися найменшого вігляду громадянства, бодай посереднього, в їхні діла.

Вони і тільки вони можуть говорити іменем народу поза ним, а коли йдеться про революційну боротьбу того народу, то обовязково проти неї, а тим самим і проти народу, що її веде. Ухваливши постанову про непереможні труднощі, НР похоронила себе, на її місце прийшов міжпартийний комітет, що має рядити та репрезентувати до...?, в ряди-годи ущасливлюючи громадянство „історичними“ комунікатами.

Від другої сесії маємо їх, здається, три, себто, відбулося аж три чи чотири засідання суворої президії. Життя йшло, відбувалися події у внутрішньо-українському житті, як і в зовнішньо-політичному світі, які так чи інакше мали значення і вплив на справу нашого визволення. Значні зміни стались в становищі укр. еміграції, більшість якої вибралась з Європи, осідаючи в нових місцях поселення. Все це вимагало, бодай із становища, коли не з обовязку, НР, чи то пак президії, що перейняла на себе її права й обовязки якось унапрямлювати, керувати життям і діяльністю тієї еміграції. Проборотьбу в Краю не говоримо — вона завжди була і є чужою і незрозумілою нашим легальним легітимістам.

Цілий рік президія стояла остоною, була байдужою до життя і діяльності укр. еміграції. В кожній країні, де живе укр. еміграція, життя покликало до дії громадські, культурні й інші організації. Що спільногомає з ними президія НР, чи ВО? — Нічого. Зате багато праці приклали її окремі члени, щоб розбити, захаризувати громадське життя в Європі (Німеччина, Британія, Бельгія). Хіба ж не міністр внутріш-

ніх справ п. Ветухов закликав протиставити ЦПУЕ — міжпартийний СУН? Хіба не уповноважений ВО на Британію, для поборення СУБ, створив свою „репрезентацію“? А в Бельгії, хіба не за стараннями членів НР, створено другий громадський «середок»?

Чи не пробують і на терені Америки окремі діячі з „обраных історією“ хаотизувати громадське життя? Хіба ж не з урядової трибуни голова ВО, чи п. прем'єр заявив, що: „Перше ніж обєднатись, нам тріба розєднатись“ — і замість осудження деструктивної роботи, узаконив антигромадську діяльність своїх ресортових, чи міністрів. А оте розходження в українському церковно-православному житті, яке в останньому комунікаті береться під увагу, хіба робилося без відома і допомоги та співпраці середовищ і членів НР? Хіба ж не пан президент, разом із членами НР узаконили і ствердили розлам в УАПЦ своєю присутністю на Службі Божій, яку відправив під час обсях сесій відлучений від Церкви архієпископ? А акція проти Єпископа Бучка, очолена секретарем президії НР, головним редактором „УВ“, хіба не мала на меті розпалити релігійну боротьбу між українцями католиками і православними?

Таких питань можна поставити більше і відповіді на них президія НР не дастъ, бо вона знає, що окремі члени НР спричинилися до розбиття як громадського, так і релігійного життя укр. еміграції.

Про „Голос Америки“ все українство, розкидане по цілому світі, криком кричить, бо бачить у ньому антиукраїнську і антиамериканську роботу. А президія НР чи хоч поставила на денній порядок своїх нарад, чи зайняла становище? Ні! Та інакше і не могло бути, бо його редакнують і виголошують ті, яких „історія обрала“, ті, які, виломившись з укр. самостійницького фронту у вересні минулого року, започаткували своїми нарадами з російськими єдинонеділімцями відновлення політичного федерацізму з Москвою.

Українська еміграція вважає цей голос шкідливим для укр. визволення, бо він фальсифікує укр. історію і працює для дезорієнтації й зневіри укр. народу в його боротьбі за державну незалежність. Нац. Рада не чує цього і не хоче чути ворожого Україні голосу.

Які ж проблеми цікавлять і над чим працює

президія НР? — Ось останній комунікат президії.

Багато справ обговорено і багато вирішено, а як вирішено, довідатись трудно. Великі, важливі справи, над якими працювала президія, подано в комунікаті під числами. Ось вони: Виконавчий орган, єдиний національний центр, заява фракції ОУН, місце державного центру, порушення правильника УНР і залишення членства УНР. Довідуюємося, що президія докладно обговорила справу реконструкції ВО, яка „постала головно в звязку з довготривалими хворобами голови і заступника голови ВО і намічено способи залагодження цієї справи. При цьому вияснено і уточнено деякі загальні проблеми організаційної (статутарної) розбудови ВО та поставлено до розвязання і оформлення окремі справи практичної чинності. Догадайтесь до чого „намічено способи залагодження“? Чи до реконструкції ВО, яку докладно обговорено, чи до хвороби голови й заступника. Коли в справі реконструкції намічені способи залагодження, то які ті способи? І нашо тоді оте „вияснено ї уточнено деякі (чому тільки деякі!) головні проблеми організаційної (статутарної) розбудови ВО“. Справи практичної чинності чомусь не поставлено до розвязання і оформлення!

Хто ж їх буде розвязувати і оформляти і як? Мудре рішення, що й говорити. Шкода тільки, що його тяжко розібрати, чи то рішення політиків „обраних історією“, чи то ухвала лікарського консіліума, який радив над хворобою голови й заступника ВО.

Читаемо в комунікаті, що над церквеними справами президія радить не вперше. Торік 20.—21. квітня президія „прийняла в одній справі постанову, що пізніше її взяв до уваги плenum УНР“. Була якась одна справа і при розгляді її, президія прийняла постанову в церковній справі. Поважний підхід до церковних справ, що й говорити, — так завжди було в „обраних історією“. Сама постанова в комунікаті звучить так:

„Беручи під увагу розходження в українськім православнім житті на еміграції та надаючи важливe значення справам УАПЦ, президія УНР вважає необхідним збереження церковної канонічності й традицій релігійного життя укр. народу. При розвязанні конкретних справ з погляду державно-

правного, органи державного центру мають рахуватись з компетентними виясненнями традиційних установ Української Церкви“.

Все тут є в цій постанові: і значення УАПЦ і згадка про канонічність та традиційність. Назовні все в порядку. Але немає головного: які то компетентні установи Укр. Церкви, що вирішують справи і з виясненнями яких мають рахуватись органи державного центру? Тому, мабуть, президія і ухвалила рахуватися тільки „з компетентними виясненнями традиційних установ Укр. Церкви“, щоб не рахуватись, як то треба буде, з „не-компетентними виясненнями“. Баламутна ця ухвала, вона, говорячи про компетентність, навмисне уникає хто є компетентний. І цим сіє анархію в церковному житті. Мабуть тому, члени УНР і пішли під час цих сесій на молебень до відлученого Синодом єпископа, що вважали його церковний відлам за традиційну і компетентну установу, забувши, що не може існувати поряд дві одинакові канонічно і догматично православні Церкви.

Церковний відлам, очолений єп. Григорієм, не підтримала і засудила укр. еміграція. Політична розгря, затіяна на церковному відтинку, не найшла підтримки серед віруючої укр. еміграції. Це знає і президія НР. Тому вона ухвалиє 2. квітня 1950 р. таке:

„Президія, надаючи церковним справам, у даних обставинах, зокрема справам УАПЦ, дуже велике значення, як з погляду релігійного і культурного життя нашого народу, так і з деяких інших поглядів загально-національного і державного характеру, доручила голові УНР та виконного органу продовжити їх посередницькі заходи для усунення можливого православного церковного розбиття серед укр. громадянства“.

Вдумаємося у цей текст, який ухвалила президія! „Державні мужі“, „обрани історією“ очолювати органи державного центру, ухвалюють „надати церковним справам“ тільки „в даних обставинах, зокрема УАПЦ, дуже важливе значення“, і те значення є важливe „як з погляду релігійного і культурного життя нашого народу, так і з деяких інших поглядів загально-національного і державного характеру“. Отже церковні справи є важливі, на думку президії, не тільки з погляду релігійного і культурного життя народу, а ще з „деяких інших поглядів“.

Що то за інші погляди комунікат не говорить, про них знають автори ухвали. Зате комунікат виразно говорить про дальнішу діяльність президії в церковно-релігійному житті укр. еміграції. Не дарма ж вона (президія) „доручила голові УНР та ВО продовжити їх пісередницькі заходи для можливого усунення православно-церковного розбиття серед укр. громадянства“.

Довго думали, богато радили над справами Церкви без представників тієї Церкви „державні мужі“ і додумались уповноважити голову УНР і ВО продовжити заходи для можливого усунення розбиття! Ясніше ясного! Тільки для можливого усунення! Спочатку розбиваємо, а тоді, коли це станеться, то дбаємо не про усунення так шкідливого для визволення того розбиття, а тільки про можливе усунення його. І так говорить президія Нац. Ради. В світлі цієї постанови стає ясним, чому президія НР так довго не спроможна була зайняти виразного становища до церковно-релігійних відносин у житті укр. еміграції.

Добре, що вона його зайнняла тепер і то ясно. Укр. еміграція бодай тепер побачить, куди її ведуть і до чого зміряють оті „обрані історією“.

32 роки тому вони були „обставинами при неволені стати на самостійницький шлях“, а

сьогодні новими обставинами вони приневолені і не можуть обійти релігійного життя укр. народу, тому змушені, під тиском самого життя, визнати — бодай так годиться — ролю Церкви. Своїми ж постановами цю ролю і значення її вони зводять на нівець, узаконюючи хаос в церковному житті. Фатальний і шкідливий комунікат. Він вимагає спеціального дослідження правників, стилістів.

Мимохіть пригадується один епізод з підсвітської дійсності. Весна 1934 р. на півдні України. Була неділя. Приміську садибу ділянку орав робітник місцевого заводу. В граділь без колішні, запряжена конячка, що ледви рухалась, тягнучи, за допомогою робітника, імпревізований плуг. Упряж на ній була з лантухів і мотуззя. Другий робітник, проходячи біля орacha, привітав традиційним „Боже поможи!“ і сказав не то з іронією, не то з жалем: „Тай счастьє же у вас“. На це орач-робітник відповів крізь зуби, але виразно: „Яка власть, така й счастьє“.

Прочитавши згаданий комунікат, доведеться також сказати:

— Яка репрезентація, такий і комунікат, а за ним і діяльність її.

◆
О. В.

З приводу одної книги

В 1946 році вийшла одна книга українського соціяліста („соціяліста-федераліста“), який тішиться великою пошаною в українських соціялістичних, і навіть наукових колах, отже може уходити за речника наших марксистів. Цю книгу дуже мало реферували, а коли реферували, то замовчуючи істотне в ній. Тим часом саме тепер про неї варта нагадати українським читачам. Ця книга називається — „Фром е політикал Даери, Роша, ді Юкрейн енд Америка, 1905—45“. Видано її в „Коломбія Юніверсіті Пресс“ в 1946 році, а її автором є знаний п. Арнольд Марголін.

Бувший член української партії соціялістів-федералістів, б. посол УНР в Лондоні, Марголін називає себе речником українських „демократичних кол“. Основні ідеї книги? Вони такі: що большевизм еволюціонує в бік демократії;

що активна боротьба з червоним гітлеризмом непотрібна а подекуди шкідлива, та що метою українців повинна бути не самостійна держава, а втілення до Росії. В січні 1918 році, в розгар боротьби за самостійність, п. Марголін пише, що українська держава це лише „льогічний крок для створення у відповіднім часі сполуки всіх неросійських країн імперії з властивою Росією“ (ст. 29). В червні 1919 р. він подає меморандум британській делегації на мировій конференції в Парижі, в якім радить створити в неросійських країнах був. царської імперії „міоценів уряди“, або підтримати такі; але що „даліша еволюція йому неясна“, чи треба їх лишати самостійними чи ні, бо, мовляв, ще невідомо, чи ці народи хочуть жити самостійним життям (ст. 47 і 196). Це було в червні 1919, коли Україна кривавилася в боротьбі за само-

стійність, але цей плебісцит крові „демократії” Марголінові не вистарчав, йому треба було іще іншого плебісциту.

Під 1920 р. автор наводить характеристику, дану йому французьким посольством в Константинополі: „хоч він репрезентує український рух, але не є ворожий до Росії, і допускає в майбутньому можливість федерації” (53). Для французів було дивно, як людина, яка представляє воюючу Україну могла симпатизувати з займанцем, але для „демократа” Марголіна це було природне...

В 1921 р. автор бачиться з Мілюковим та іншими представниками ліберальної Росії і знов говорить про злуку з Росією (68). Він зasadничо був проти війни за незалежність; Він дослівно пише, що по 1921 році нема що вооружувати з Советським режимом, та що „всякі спроби повалити його силою, здавалися мені небажаними”. А режим можна буде, на його думку, змінити на демократичний... Яким способом? — затисненням торговельних зносин з Америкою (71). Недивно, що подібні ідеї привели „демократа” і соціяліста Марголіна простісінко в кабінет большевицького посла в Вашингтоні Трояновського в 1934 році. Він намагався перш за все переконати сталінського агента, що престіж СССР. зразу змінів би в Америці, коли б Росія запровадила демократію. (Очевидно нашему соціялістові і „демократові” дуже залежало на зміненні, не на ослабленні, престіжу російської тиранії!). Дальше непреконував вислання Сталіна, що неросійським народам большевицької імперії варта були дати „місцеву самоуправу” (до цього „пшику” звелася колишня „федерація”). Трояновський відповів, що нема що робити з українцями — вже стільки ласк їм висвідчив Кремль, а вони й досі не хочуть у Київі розмовляти по російськи! Та всеж — завважує Марголін — його інтервенція увінчалась успіхом, бо Сталін... видав свою „демократичну конституцію”, а Чубаря взяли до Політбюра (95-96).

Від часу цього близкучого дипломатичного успіху, п. Марголін має лише одну гадку ухоронити советський „Союз”, що вступив на шлях демократизації, від небажаних стрясень. В 1933, в однім меморандумі до відповідальних американських чинників він намовляє їх зібрati „демократичних” москалів, українців і поляків, щоб вони договорилися в справі

всеросійської „конфедерації” (ст. 90), іншими словами, щоб українці кинули до коша бортьбу за самостійність, а поляки щоб виступили проти своєї самостійності, і всі пішлиби під „єдину і неділімую”! (203-206). Особливо його жахає можливість революції проти СССР. і розвалу імперії. (88).

На такій платформі автор стрівся з такими українськими „демократами”, як Січинський, Чиж і В. Левицький (129), які просили його помогти їм просвітити американців.

Ідея ратування потворної тиранії так обсіла нашого соціяліста і „демократа”, що він вже не може її позбутися. Навіть напередодні війни, після Мюнхену, Марголін переконує урядовців Державного Департаменту, що є між українцями, кавказцями і балтами групи „демократичні”, які дальше автономії не йдуть, але що до економіки і війська, то тут все має рішати Москва (121--132). В дальших розділах п. Марголін на всі способи розхвалює сталінську „конституцію”, яка „признає всі горожанські свободи” і „рівність національностей”, і взагалі є „епоховим звищем” (156-57). Ця адорація Сталіна посугується так далеко, що він в момент коли Сталін заключив зоюз з Гітлером, — радить ні в якій спосіб не починати війни проти обох диктаторів бо це... привело до розділу Росії. Так того розділу боявся! (212). В тій цілі сугерує ослаблення приязні Америки з Англією і Францією і затиснення приязні з СССР. Щоби не допустити — через війну — до повстання самостійної України, Кавказу і пр., Марголін радить назірті поробити уступки гітлерівській Німеччині і фашистівській Італії. За ціну привернення незалежності Чехії і Польщі, радить віддати Гітлерові колишні німецькі кольонії, і якось задовольнити жадання Мусоліні що до Суезу, Тунісу і Джібуті. Одним словом виступає явно проти Америки, Англії і Франції в обороні фашизму, Гітлера і Сталіна. Аби кохана Росія не розвалилася! (224—27).

Ось таке є „вірую” одного з чолових представників українського соціялізму і „демократії”, бувшого активного дипломата УНР.; людини, яка й тепер тішиться довірям тих кол; людини, яка недавно організувала російсько-українське уголове збіговиско, щоби повести українську політику, очевидно, в дусі того „вірую”, яке виложене в книзі п. Марголіна; людини, проти якого книжки наша соціялістична

і „демократична” преса ніде не виступала, а деяка („Пора”) — навпаки — хвалила; нарешті людини, яка — так говорять — дала ініціативу до створення УНРади..

Кождий соціаліст — це потенційний комуніст, і що до цього не треба собі робити жадних оман. Це ми бачили з факту масової дезерції з табору соціалістичних наших партій в табор комуністичний; бачили з масової дезерції „меншевиків”, „соціалістів-революціонерів” російських і жидівських „бундовців” до комуністів. Не трудно винайти такі самі приклади в життю західно-європейського соціалізму. Недавно прийшла вістка про смерть одного з найвизначніших провідників англійського соціалізму, проф. Ляски. Преса писала про нього: „Гарольд Ляски родився в Манчестері в богатій жидівській родині, що колись прибула з Росії, і виховання одержав в Нью-Коледж в Оксфорді. Викладав історію в університеті Мек-Гіл від 1914-18”; дальнє цитують часописі його вискази, з яких видно що він мав велику симпатію до сталінської диктатури; в 1945 на чолі чотирорічленної „приязної делегації” іде на прошук до червоного диктатора в Кремлі і був принятий останнім. Виступає проти Америки і поручає „англо-російську солідарність”. В квітні м. р., шкільний комітет в Кембриджі, Mac, відмовляє йому дозволу промовляти в шкільній автоторії з тої причини, що був він — „прокомуніст і антирелігійно настроєний”. Палаючи горячою любовю до совєтської тиранії, Ляски крайно ворожо ставиться до Еспанії і пр. Ст ця людина — була одним з чоловіх провідників не комуністичної, а трудово-соціалістичної партії Англії, очевидно впливаючи на неї в комуністичнім дусі.

Коли по утворенні нового трудового кабінету, після виборів, в Англії, призначено и. Страши воєнним міністром, консервативна преса виступила з обвинуваченнями, що новий міністр, призначений зараз по афері Фукса, — має комуністичні симпатії, і на доказ цитувала витяги з промов і публікацій його де він ці симпатії висказував, уважаючи соціалізм за один з етапів до комунізму. Про єдиний „людський фронт” соціалістів з комуністами знаємо у Франції і перед війною, і по ній. Це все факти, яких ніякі інсінуації соціалістів не знищуть.

Зібрав я ці факти, над якими не люблять у нас застновлятися, — щоб показати, що — наївно є думати, що соціалізм є оборонним валом проти комунізму; що навпаки — він є лиш мостик до останнього; що майже кождий соціаліст — це потенційний комуніст; що соціалістичні розмови про „свободу”, „демократію”, „самостійність”, — все це облуда, за якою криється часто тоталітаризм, звичайне кампітальнство, і служба „єдиній і неділимій”; щоби показати якто легко наука Маркса приводить соціаліста або до кабінету большевицького посла, або до передпокоїв червоного Гітлера в Кремлі.

I ще два дрібні факти. Ці самі соціалісти надзвичайно обурюються, коли українські патріоти не бажають об'єднуватися з ними. Багряний просто загрожує націоналістам — „ми вас знищимо!”, як заявив Др. Мірчукові в дискусії над внеском ОУНр в УНРаді. А соціалістичний і „демократичний” торонтонський „Наш Вік” (Шерех, Підгайний і пр.) виступив з незамаскованими погрозами Д. Донцову за те, що той осмілився на Шевченківськім святі СУМ-у перестерігти — словами Шевченка — проти об'єднання з „донощиками і фарисеями”, з „людоморами” і з „грязю Москви”. Донцов не називав жадних імен, і нікому не грозив. Та „Наш Вік” наєпаки! Бо скінчив статтю — „Боги жаждуть крові” — ось так: „Коли за донцовцями, справді гільтотина Робеспієра об'єднала французьку націю, то чи не пора вже послати на гільтотину українських робеспієрів, ревних апостолів внутрішно-національного терору”? („Наш Вік”, 18 березня).

З цих слів, і з слів Багряного, **знатимемо бодай ХТО проповідує „внутрішньо-національний терор“!**

Цих кілька фактів для окреслення обличчя наших соціалістів і „демократів”. Це просто секта, якій іде лише за перемогу її огідної інтернаціоналістичної ідеї, а не за перемогу ідеї національної незалежності. Це секта — яка може опинитися в спілці з Москвою. Це секта, яка може послуговуватися в тактиці погрозами і апелем до гільтотини проти власних земляків. Це треба твердо собі засвоїти, і не забувати.

Н. Ч.

До дискусії над угодовством

Недавно розвинулась була в „Свободі” дискусія над угодовством. Дискусію викликав проф. М. Чубатий, а в оборону угодовства виступив І. Кедрин. В остаточному висліді оба голоси погодились, що:

„Недержавні народи нерідко стосують ці два способи боротьби за волю рівночасно. Одні ведуть революційну боротьбу, другі реалістичну політику співпраці з ворогом дарма, що одні і другі прямують до тої самої цілі, до усунення ворога з рідної землі”.

Нажаль у цій дискусії не порушено ще одного, дуже важного чинника, який був причиною нарікань і гострих осудів угодовства з боку українських революційних течій, а саме **духового** угодовства. Що поневолена нація муситьйти двома вище згаданими шляхами, цебто революційним і реалістичним — не оспорювали українські націоналісти революціонери. Вони навіть були приняли формулу, що революційна боротьба мусить загострюватись у прямім відношенні до гнету ворога, а у відворотнім відношенні до його уступків. З чим українські революціонери націоналісти ніяк не могли погодитись, це було — духове угодовство значної частини української суспільності, в якій і ред. І. Кедрин відгравав немалу роль. Це духове угодовство заключалося в цьому, що певна частина нашого провідного громадянства боролась з революційним вихованням українського народу. Революційний шляхуважала шкідливим, який відтягає націю від конструктивних завдань, потягає за собою безпотрібні жертви, деправує молодь, провокує ворога до іншої більшого гнету. Як взірець визвольної боротьби вони ставили чехів, які мирним шляхом, „вираховано із олівцем в руці”, „без жертв” прямували до зреалізування своїх національних ідеалів. Ця ненависть і вслід за цим зайле поборювання націоналістично-революційного табору з боку тих, що вірили в „реальну політику і співпрацю з ворогом” — були причиною поборювання угодовства і прищеплення йому згірдливого значіння.

* * *

Другою справою, що теж була недавно порушена шляхом дискусії на сторінках нашої що-

денної преси, була справа доцільності українського політичного зірничкування на американсько-канадійськім ґрунті. Голоси, що забирали участь в дискусії висловились проти такого зірничкування, мотивуючи це тим, що на тутешньому ґрунті ми не є звязані органічно з українською політикою.

Це правда, що ми тут не є звязані з українською політикою органічно і на перший погляд може смішно виглядати, чому ми тут „сваримося” над політично-програмовими справами, коли в першу чергу треба усунути ворога з українських земель.

Але усі українці на еміграції мусять наперед зробити одно з двох головних рішень: Чи їх праця в користь визволення українського народу має ограничуватися виключно до академічного інформування чужинців про стан українського народу; виключно до плятонічної пропаганди; чи може також до дійсної, конкретної помочі українському народові в його боротьбі за волю?

Коли наше завдання є виключно академічно-інформативного характеру, то тоді нам дійсно не потрібно ніякого політичного ріжничкування. Коли ж нашим завданням є також подати поміч, безпосередню від себе, чи посередню через прихильних нам чужинців — то тоді без цього політичного ріжничкування таки не обійтися. Бо деякі з нас вірять в одну групу, що там активно бореться на українських землях, інші вірять в другу. Кожний помогає такій групі, в яку вірить. Спроба звести усе в ім'я єдності до одного спільногознаменника вже наносить і далі буде наносити, катастрофальні наслідки. Повторяємо катастрофальні, і в цьому нема пересади.

Кожний з нас дуже добре знає, що, щоби подати реальну, дійсну поміч воюючим силам на Україні, треба ці сили назвати по імені, треба їх сконкретизувати. Інакше ні ми самі, ні чужі, доброї волі люди, не знатимуть кому подати цю дійсну, конкретну поміч. Вже нині бачимо такі аномалії, що, вітаючи УПА, шлемо привіти і для „політичного проводу УПА“. Але по імені цього проводу наші ніби відповідальні чинники таки назвати не хочуть. Донедавна ці чинники

твірдили, що такого проводу зовсім нема. Нині вже твердять що є, але не хочуть його назвати по імені. Події затягнули їх до водопою, але води пити таки змусити не годні.

Скаже дехто: Алеж справа УГВР ще далі не є зовсім ясна.

Коли ця справа для нас не є ясною, то як вона може бути ясною для чужих? Таким ставленням справи ми дискваліфікуємо себе самих. Бо беремося ширити правду про Україну, самі не знаючи, як ця правда виглядає. Як можна дивуватись, що чужі волять говорити з ворогами України, а не з українцями? Щоби могти з кимсь говорити, треба перше усього його знати в конкретних особах.

Західний світ дуже зацікавлений в тих революційних течіях, що боряться з большевицьким імперіалізмом. Президент Труман у свій час був заявив, що ці течії дістануть від Америки поміч. Знову ж секретар Дін Аcheson кілька разів заявив, що народи, які виявлять волю до

боротьби, дістануть всяку можливу піддержку; зате не дістануть ті народи, як ось китайці, які цієї волі до боротьби не виявлять.

Ми самі були тут свідком, що кожний вияв прихильності з боку американського уряду на адресу українських визвольних змагань зазнавав цю волю до боротьби (чи сподівання її), в українському народі. Алежбо наші ніби відповідальні чинники дуже старанно закривають цих революційних провідників, які організували і керують УПА. Закриваючи їх вони пробулюють в імя „єдності“ підтягнути їх під провідний авторитет тих емігрантських чинників, які з цими українськими революційними силами мали стільки спільногого, що роками нищили їх.

Єдності нам потрібно і то дуже. Будуймо її, але не з дряхлого матеріялу. Коли наші ніби відповідальні чинники мають аж такий сентимент до цього дряхлого матеріялу, що ніяк його не хочуть виелімінувати від цеї будови єдності, то не дивуйтесь, що суспільність мусить йти шляхом здоровової політичної диференції.

Звернення

Центрального Комітету Спілки Української Молоді до наукових, політичних, суспільно-громадських установ і організацій та до поодиноких громадян на еміграції.

Виконуючи доручення Центрального Комітету Спілки Української Молоді, викон. обов. Голови ЦК СУМ п. О. Калинник у своїх розіздах по поодиноким країнам діяння СУМ, зупинився у Льондоні, де разом з членом ЦК СУМ і Головою Краєвого Комітету СУМ на Вел. Британію п. М. Р. Шкаврітком, в дні 24. лютого ц. р. навязав контакт з недавно повсталою англійською протибольшевицькою Лігою, що носить називу „Новий Хрестоносний Похід“.

Основним завданням „Нового Хрестоносного Походу“ є обеднати довкруги себе свободолюбивих людей В. Британії, а також цілого світу та вести безпощадну ідеологічну боротьбу проти комунізму.

Спілка Української Молоді, як авангард української молоді на еміграції в боротьбі проти комунізму, через своїх керівників навязала звязки з „Новим Хрестоносним Походом“. В загальному вже обговорено всякі можливості тісної співпраці, а одною з них є конечність

своєчасного достарчування згаданій Лізі як найбільше матеріялів і документів жорстокої совєтської дійсності і боротьби поневолених народів проти тиранії. Деякі матеріали і документи будуть публіковані в щомісячному журналі Ліги „На Сторожі“.

З уваги на це Центральний Комітет СУМ звертається з закликом і проханням до всіх українських установ і організацій на еміграції, а також і до поодиноких громадян надсилати до Централі СУМ всякі матеріали і документи згаданого вгорі значення для використання їх в реалізації співпраці з даною Лігою. Документи на бажання пересилаючих будуть звернені після використання.

По ширші інформації відносно тієї справи просимо звертатися листовно на таку адресу:

**C. K. SUM, Dachauerstr. 9/II, Munchen 2.
Germany, U. S. Zone**

**Центральний Комітет
Спілки Української Молоді.**

М. Б.

Духовість і зброя

Коли б озброєння ЗДА не було кращим ніж духовий стан, в якім перебувають назагал тепер західні держави, була б перемога московського імперіалізму лише питанням близьких років. Культурний світ живе під захистом атомових бомб та англо-американської повітряної флоти. Ale ніхто не може сказати, як довго захист цей буде чинним. Дуже сумний і глибоко ганебний випадок з московським агентом д-ром Кляусом Фуксом унагляднює більш ніж яскраво, що й найкраще озброєння не дає дійсної оборони, коли воно не спирається на міцний дух озброєнної нації. Шпіонська афера Фукса творить лише тимчасову найвищу точку ряду подібних випадків в ЗДА, Канаді, Великобританії, Франції. Вони були можливі лише тому, що комуністів не уважається загально й зasadничо агентами Кремля та не трактується їх як таких.

Війна полишила в цім відношенні західним державам фатальну ідеольогічну спадщину. Московська "поміч" у війні показалась надто коштовною. Участь комуністів в спротиві населення надужила Москва в усіх країнах від Греції до Франції для того, щоб зачумити їх впливами московського імперіалізму під комуністичним плащником. "Комуністична ідеольогія" зачепила як відомо також соціально-політичне життя Великобританії і ЗДА, а особливо професійні спілки.

Нації, що залишились вільними, перемагають лише повільно і з великими витратами сил і засобів "комуністичні" впливи Кремля в своїх межах. Ale ці впливи залишились незламаними в інтернаціональних відносинах та інституціях, а звідси затроюють вони посередньо й духовість вільних націй і зменшують їх духову відпорність, що може мати фатальні наслідки й для збройних сил західних держав.

Спроби західних державних мужів і політиків запровадити двояку мірку для моральних і суспільно-політичних засад в інтернаціональних і національних відносинах довести до занепаду моралі і політичного мислення взагалі, що виявилось особливо яскраво при дебатах про ужиток водневих бомб та афери Фукса. Не

є справді легкою справою поводитися з агентами московської деспотії в ООН як з її рівноправними членами, а в наукових інститутах і лябораторіях як з шпіонами і злодіями. А ще тяжче готуватися чинно до війни, відносно продовжувати енергійно зимну війну, а разом з тим плекати смішні надії на порозуміння з Москвою.

Te, що є огидним з погляду моралі, не може бути мудрим і в політиці, бо християнська мораль є тотожнью з найглибшою життєвою мудрістю. Старання порозумітися з московською деспотією, яка вбиває повільно тяжкими муками понад 12 міліонів осіб, переважно приналежних до поневолених націй в численних таборах примусової праці, є отидними, разом з тим є вони й наскрізь безнадійними, бо московська деспотія, царська чи большевицька, в засаді не була ніколи іншою, і не може бути іншою поза межами її держави, ніж є в її межах. Це відноситься в цілій мірі і до дебатів про інтернаціональну контролю над атомовою енергією. Якісь дальші умови з державою, яка трактувала всі попередні умови, як шматки паперу, були б в кращім разі безвідповідальними. Пропозиція деяких американських політиків, поліпшити кремлівським можновладцям, які винищують байдужно міліони чужонаціонального населення СССР першенство в ужитку атомових бомб, є більш ніж легкодушна. Хто пропонує поділити світ з Москвою і для початку поліпшити її В'єтнам як безплатний додаток до Хін, втрачає не лише моральне право, а й політичну можність боронити західню півкулю від московського загарбництва.

Московські впливи на західні держави є на жаль ще остільки отруйними, що навіть ті, які мають тверде рішення боронитися енергійно проти наступу московської деспотії і невільництва, часто не можуть навіть устійнити справжнього ворога та його істоту. Вони спрямовують свої удари проти зовнішніх виявів московського імперіалізму, проти "тоталітарного режиму", большевизму, а навіть проти "советського імперіалізму", не маючи змоги вдарити по їх основах, по московській

деспотії і рабству, що існують незмінно від соток років. Американці втручаються до внутрішніх справ московського народу, коли вони дають змогу московським "демократам" виступати в "Голосі Америки" проти їх національного, хоч і большевицького уряду, бо кожний народ має самий дати собі раду з своїм власним урядом. Але поневолені нації мають бути визволені з московського ярма цілком незалежно від того, який уряд буде в Московщині демократичний чи деспотичний, який існує виключно з визиску чужих націй.

Сила західної зброї залежить в значній мірі від того, в якім дусі, як за кого й проти кого її має бути вжито. В цім відношенні існує на жаль між націями по єдині і другім боці залишної заслони, які в зasadі провадять спільну боротьбу проти московського загарбництва, скорше противенство ніж єдність. Геройський дух п'євстанців юкрайнської та інших поневолених націй уможливлює їм боронитися проти московських гнобителів лише тою зброєю, яку вони можуть від них вирвати. Але дуже поширеній на заході опортунізм перешкоджає західним державам уживати в цілім обсязі в боротьбі проти Москви її економічні та політичні сили, хоч вони мають зовсім вистарчальну мілітарну основу в сучаснім озброєнні англо-саксонських держав. Не є тим часом легкою справою отримати незламний дух спротиву

поневолених націй з воєнною потужністю заходу. Поневолені нації провадять боротьбу за свою національно-політичну незалежність, за цілковите відокремлення від відвічної московської деспотії, західні держави шукають ще порозуміння з Москвою та гоняться за примаром "тоталітарного режиму", яким москвина прикривають поширення своєї зловісної влади в Європі і Східній Азії.

Західний опортунізм в ніякім разі не є тою духововою силою, яка могла б становити успішний спротив нападам московського насильства, демагогії і деморалізації. Але нема її жодної духової сили, яка сама лише могла б противитися моторизованій бездуховості традиційного московського хижакства. Але наявність вистарчальної збройної сили в руках вільних націй уможливлює такий вибух обурення поневолених загрожених Москвою націй, що він міг би заощадити людству страхіття атомової війни. Воля нації йде попереду волі людини. Лише московська окупація принесла поневоленим країнам економічне й суспільно-політичне поневолення, отже її лише цілковите відокремлення всіх чужонаціональних країн від Московщини може забезпечити їм кожну іншу свободу. Лише гасло—Геть від Москви може викликати повстання народів проти московської деспотії та отримати збройну силу заходу з силою духу.

◆
Богдан Кравців

Д о м о в и к

... і рід не приймає...
З народної пісні.

Я — батько роду, працур сивобрзовий,
що в сиву давчину колись умер,
і в падрах печі, як у тьмі печер,
живу — про поле дбаючи, діброви,

про статки хатні, і рої і корови;
радівши, як під під вродлива дщер
весільну курку кине, щоб роздер
і щоб живої я напився крові.

Але ж украй безсердий і суворий
караю тих, що долю зрадяють рідну,
забувши роду честь і заповіти.

Зводжу унівець діла їх і твори,
на двори їхні накликаю злідні
і сміттям, покидю мету по світі.

Інтервю провідника ОУН Степана Бандери

ГЕНЕРАЛ ТАРАС ЧУПРИНКА — ДРУГИЙ ГОЛОВА ПРОВОДУ ОУН. ПІДСТУПНА БОЛЬШЕВИЦЬКА „АМНЕСТІЯ”. РОСІЯ ГОТОУЄТЬСЯ ДО ВІЙНИ. ЧИ УКРАЇНЦІ ХОЧУТЬ СПРОВОКУВАТИ ВІЙНУ? БОЛЬШЕВИКИ ГОТУВАЛИ АТЕНТАТ НА СТ. БАНДЕРУ. СТАВКА НА РОСІЙСКИЙ ІМПЕРІЯЛІЗМ і ТІТОЇЗМ ЗАТЕМНЮЄ ІДЕЙНЕ ОБЛИЧЧЯ ЗАХОДУ.

Від Редакції „Вісника“:

31. IV. ц. р. провідник ОУН Степан Бандера дав інтервю чужинним журналістам у близче неозначеній місцевості в Німеччині. Ця пресова конференція відбилася дуже широким відгомоном у всій світовій пресі Європи, Півн. Америки і Аргентини та була передавана радіовисильнями в ЗДА і в Канаді наступного дня.

Для інформації наших Читачів передруковуємо з „Українського Самостійника“ повний текст інтервю.

Привітавши чужинних журналістів, Степан Бандера заявив, що йдучи на зустріч часто висловлюваним побажанням чужинних журналістів, хоче дати їм інформації й вияснення про сучасні визвольні змагання України, щоб могли вірно поінформувати про них західні народи.

Питання: Яке ви займаєте становище?

Відповідь: Голова Проводу Організації Українських Націоналістів.

Які цілі має ОУН?

Визволення України, повалення стану поневолення України большевицькою Росією, відбудову Самостійної Української Держави на українській етнографічній території, знищенння російського імперіялізму, розподіл СССР на самостійні національні держави всіх поневолених Москвою народів.

До якого державного устрою змагає ОУН?

До устрою народоправства (демократії) і соціальної справедливості. ОУН бореться проти большевицької диктатури, тоталізму, проти комуністичного суспільного поневолення і визиску. В українській державі має рішати сам український народ свободною волею про її державний і суспільний устрій. Українська Держава запевнить свободний розвиток усіх ділянок життя — релігії, культури, господарства, забезпечить всесторонню особисту свободу і справедливість усім громадянам України, свободи індивідуальної і збирної діяльності громадян на суспільно-політичній, господарській, культурній і на інших ділянках.

Яким способом хочете досягти своїх цілей?

Революційною, збройно-політичною боротьбою цілого українського народу в спільному протибольшевицькому фронті з другими поневоленими народами.

Чи ОУН є політичною, чи мілітарною організацією?

ОУН є визвольно-революційною організацією яка сполучає в собі елементи організації політичної і мілітарної, відповідно до того, що українська визвольна боротьба є одночасно і суспільно політичним процесом і збройною, мілітарною дією. Діяльність ОУН полягає на унапрямленні її організованні протибольшевицьких і противосійських процесів і акцій, з українським національним, самостійницьким змістом в усіх ділянках життя. Членські кадри ОУН підготовляються однаково до політичної, як і мілітарної боротьби, та ведуть її в обидвох формах.

Які є сили українського визвольного руху?

Українські визвольні змагання очолює Українська Головна Визвольна Рада, що повстала 1944 р., діє в Україні, як революційний, найвищий орган українського народу в протистоянні до московської експозитури т. зв. уряду УССР. УГВР, що має характер революційного парламенту і її виконний орган — Генеральний Секретаріят — перебувають весь час в Україні.

Українська Повстанча Армія — це підпільна, революційна військова формація, що веде мілітарну боротьбу в рямцях цілої революційної дії.

Яке є відношення між ОУН і УПА?

Найтісніша співдія. УПА повстала із збройних відділів ОУН під час II. світової війни, коли мілітарна боротьба розгорнулася в великих маштабах, на два фронти, проти німців і проти

большевиків. Основою УПА стали військові відділи ОУН, але в УПА входять теж не члени СУН, всі, що хочуть брати участь в збройній боротьбі проти ворога за долю України. УПА побудована й діє на принципах чисто мілітарних в достосуванні до підпільних умов. УПА веде мілітарні операції в рямках цілої революційної боротьби, яку практично організує й провадить ОУН.

Чи Ви є командантом УПА?

Ні. Головним Командиром УПА є ген. Тарас Чупринка.

Яке його відношення до ОУН?

Він є другим Головою Проводу ОУН.

Які є дії УПА?

Операції УПА, їхні розміри і форми є кожночасно достосовані до ситуації. Під час війни і зараз після її закінчення УПА діяла більшими військовими одиницями, переводила мілітарні акції великих розмірів, опановувала повністю великі територіальні полоси.

В сучасній, більш стабілізованій ситуації, форми дій УПА інші, як під час війни. В роках 1945-48 большевики кількома наворотами проводили масові акції для ліквідації українського підпілля. Багато дивізій оперувало по кілька місяців по цілій території України; коли дивізії Советської Армії показалися дуже мало надійними, від 1946 р. уживають майже виключно військ НКВД. Ані відділів УПА, ані цілого революційного підпілля ОУН большевикам не вдалося знищити.

Тепер УПА діє меншими роздрібненими відділами. Головні цілі сучасних мілітарних дій УПА такі: посилення загального суспільно-політичного революційного процесу, захист населення перед винищуючими акціями НКВД, як напр., масові вивози, паралізування і нищення осередків поліційного й економічного терору; революційно-пропагандивні рейди до інших під-большевицьких країн для підсилення тамошніх революційних рухів, розвиток і удосконалювання методів збройної революційної боротьби, унагляднення усім народам в СССР, що збройна, революційна боротьба можлива і успішна в кожних обставинах, всупереч усім зусиллям большевицького терору, революціонізуючий вплив на советську армію, вдержування в постійній дії основних кадрів революційної армії, яка у відповідний час буде здібною зорганізув-

вати і повести до боротьби маси зреволюціонізованого воятства.

Чи з боку большевиків були інші спроби для заперестання боротьби, напр., заклики?

Так. Від 1944 до 1947 р. большевицький уряд кількаразово звертався з офіційними закликами до українських революціонерів, щоб занехали боротьбу, приобіцював „амністію”, говорив, про українську державу.

Українці надто добре знають москалів-большевиків і того роду підступні звернення не мали жадного послуху.

В інших країнах, напр., в Польщі, де підпільні сили частинно далися піймати на такі підступні потягнення большевиків і вийшли з підпілля, це привело не тільки до значного послаблення, демобілізації протибольшевицького підпілля, але теж до поступового увязнювання, вивозів і ліквідації всіх унайдених підпільників.

Який численний стан УПА?

Це таємниця.

Чи можете подати орієнтаційні дані з минулого про чисельний стан і про розміри більших операцій УПА?

На переломі 44. і 45. рр. наші вороги, німці й большевики, оцінювали в своїх розвідочних звітах стан УПА на ок. 200 тисяч війська.

В одному з більших кількадневних боїв проти одної частини УПА з большевицькою стороною брало участь 3 дивізії (бій в полосі Чорного Лісу на Підкарпатті в 1945 р.). Відділи УПА завдавши великі удари большевикам, зуміли прорватися з оточення.

Яку зброю має УПА і звідки?

Всю зброю УПА здобуває на ворогові. Зокрема великі запаси зброї походять з часів війни. Головною зброєю є машинові кріси й пістолі, різні гранатомети, ручна протипанцирна зброя, легкі протипанцирні арматки.

Чи УПА має танки, літаки, артилерію і чи большевики вживають їх проти УПА?

Большевики, так як і німці вживають проти УПА і танків і літаків, та артилерію. УПА літаків не має. Танків і гранатометів уживають відділи УПА тільки деколи, в поодиноких боях, захопивши їх від ворога.

Як є численна сила ОУН?

Сила ОУН не міряється скількістю її зорганізованих членів. Вона полягає в тому, що ми мобілізуємо, організуємо й направляємо до плянової боротьби самостійницькі стремління

і протибільшевицьке наставлення цілого українського народу. В боротьбі ОУН бере участь велика частина українського народу, в ріжких формах, та піддержує і співчуває їй уесь народ за вийнятком малої горстки комуністів і їх прислужників.

Як можна оцінювати протибільшевицький потенціял в Україні?

Половина з ок. 45 міліонів українців візьме безпосередню активну участь в протибільшевицькій визвольній революції. (Решта — нездібні до безпосередньої боротьби).

Як Ви стали провідником ОУН?

Вибраний на голову Проводу ОУН. В 1940 р. вибраний тимчасово Конференцією, в 1941 р. Великим Збором, найвищою установою ОУН, яка встановляє програму, організаційні закони і покликає Прорід. В останнє вибраний по виході з нім. КЦ Конференціями ОУН в Україні в 1945 р. і в 1947 р. за кордоном. (Рішення обидвох конференцій мають силу постанов Великого Збору ОУН. — Прим. Ред.).

Коли, де і чому уважнили Вас німці?

В 1941 р. після проголошення відновлення Української Держави проти волі й плянів гітлерівської Німеччини. Вязнили до 1943 р. в тюрмі гестапо в Берліні, а потім до вересня 1944 р. в концентраційнім таборі Заксенгаузен в Оранієнбургу.

Коли і чому звільнили Вас?

В осені 1944 р. як уже відступали з України, німці звільнили мене й малу частину українських націоналістів, стараючись приєднати собі прихильність українців. Пропозиції співдія я відкінув, так само як й інші. Німці держали мене під поліційним наглядом, з-під якого я втік на початку 1945 р.

Чи німці пропонували українцям співпрацю, обіцюючи державну самостійність?

Під час війни гітлерівська Німеччина ніколи не ставилась справедливо позитивно до справи української державної самостійності, тільки намагалася заманити сумнівними обіцянками в далекій перспективі.

Чи український народ не сподіється визволення від війни між Америкою а СССР?

Ми рахуємо тільки на визволення власною боротьбою, протибільшевицькою революцією. Війна може створити пригожі обставини, бути помічною. Але на визволення чужими силами Україна не рахує.

Коли буде революція в Україні?

Загальний революційний злив в Україні і в інших підбільшевицьких країнах прийде у пригожому для того моменті. Вирішне значення матиме дозріння революційного процесу серед широких народних мас, зокрема, серед інших народів, і зрост революційних настроїв у СРСР армії. А по друге відограє роля пригожий момент.

Чи Ваш рух діє теж в СРСР армії?

Так. Ведеться успішна пропагандивна і підготовчя акція серед вояцтва сов. армії, українців і інших національностей, щоб вони замість захищати більшевицький режим і московський імперіалізм у відповідний час стали проти нього, в боротьбі за свободу, по стороні визвольної революції.

Як уявляєте собі пригожий момент для вибуху революції?

Він може мати внутрішній характер — крайньо скрутне положення цілої більшевицької системи і режиму, зокрема економічне заломання. Внутрішній розвиток СРСР йде по цій лінії прогресивно. Або — друга можливість, криза зовнішнього характеру, війна, чи інша форма великого натиску на СРСР ззовні.

Чи народ в Україні не рахує на те, що Америка розірвне війну з СРСР?

Ні. У нас люди знають, яке є відношення і яка політика Америки супроти СРСР. Але знають, що війна така прийде невідхильно. СРСР підготовляється до неї і її викличе.

Звідки знаєте і які є познаки, що СРСР підготовляється до війни?

Маємо відомості про те, що діється в Україні і на цілому просторі СРСР. Підготова більшевиків до війни іде в різних ділянках: а) психологічна мобілізація під прикривкою гасла „за мир“, більшевики ведуть пропаганду, що Америка готується до агресії, і СРСР мусить її відбити — знищити англо-американський імперіалізм. б) СРСР держать під зброєю багато річників, ведуть інтенсивний військовий вишкіл всієї молоді, не тільки в армії, але теж в комсомолі, в різних парамілітарних організаціях, в) ціле господарство СРСР і сателітів наставлене виключно на підготову війни, розбудову воєнного промислу, упослідження всякої продукції для мирних потреб; г) інтенсивна розбудова великанських повітряних сил, морської флотилії, зокрема підводних човнів, будова до-

ріг виключно в пляні потреб агресії війни, інтенсивне будування летовищ, великих воєнних підземних магазинів, розміщення їх на окраїнах території СССР, при шляхах випадів і в країнах сателітів — все це наглядно вказує, що СССР готується до війни поза власними кордонами, до агресії.

Коли, на Вашу думку, СССР викличе війну з Америкою?

Тоді, як вже не зможе більше здобувати в „тихій війні“, коли на заході не буде мати більше успіхів у своїй комуністичній, розкладовій і підривній дії і як наткнеться на твердий спротив у своєму просуванні на схід, в Азії, як це сталося на Близькому Сході. Тепер СССР не потребує одвертої, повної війни, доки при пасивності західних держав здобуває легше і більше без великого риску.

Чи Ви хочете спровокувати війну між СССР й Америкою?

Ми не маємо змоги це зробити, але це не лежить в сфері наших завдань. Ми ведемо свою власну боротьбу і дбаємо про спільній визвольний фронт усіх поневолених большевизмом народів. А питання війни західних держав з СССР — це справа захисту їхніх життєвих інтересів.

Коли б дійшло до війни між Америкою а СССР, чи тоді вибухла би революція в Україні?

Якщо б держави воюючі проти СССР виразно й зобовязуюче задекларували підтримку українським самостійницьким змаганням, визнали Українську державність як одну з цілей війни і на ділі трактували Україну та її союзників, нашу визвольну боротьбу за союзника — тоді наша революційна боротьба велась би за таким пляном, щоб якнайбільше причинитися до швидкого і повного повалення спільногого ворога і до встановлення миру.

На випадок іншої постави держав, що воюють проти СССР, ми також трактували б їх війну як чужу нам справу і свою власну боротьбу провадили б виключно за власним пляном, як це для нас було б найкорисніше, не маючи підстав координувати її з воєнними плянами противників СССР.

Чи ОУН дістає допомогу від американців?

Ні.

Чи співпрацює з СІС?

Ні. Натомість знаємо, що різні люди підши-

валися під фірму Організації і вводили в блуд американські чинники.

Чи більшевики старалися зробити на Вас атентат?

Так. Служба Безпеки ОУН розкрила трьох агентів НКВД, які мали таке завдання.

Чи міг би хтось з журналістів піти в Україну і пісбачити там вашу боротьбу?

Засадничо так. Передумовою для того є повне обосторонне довір'я і вимога взяти на себе ризико. Приблизно половина людей, що виконують завдання звязку між краєм а закордоном — гине.

Скільки прибуло з України бійців УПА в рейді до Німеччини? Чи ще прибувають такі відділи?

Перед двома роками до Німеччини й Австрії пробилось рейдом ок. 300 вояків УПА і членів ОУН з західних українських скрайн (не околиць! — як подали деякі чужинні газети — Ред.) під Польщею. Вони дістали наказ перейти сюди після того, коли після дворічної боротьби виселено з тих теренів усе українське населення.

З матірних українських земель приходили тільки малі групи для звязку.

Наприкінці С. Бандера звернув увагу західних кореспондентів на такі питання:

Дотогочасна політика й тактика західних держав супроти СССР має багато хиб, які шкодять боротьбі проти большевицького наступу на весь світ.

Розмежуванням большевизму від російського імперіалізму неправильно. Не можна знищити одного, залишаючи другий, а вже цілком нереальна концепція, мати одного з них за союзника проти другого.

Такою хибною концепцією є ставка на російські сили, які наступають проти большевизму, а самі є за вдерканням імперії, поневолюючої інші народи.

Рівно ж хибною ставка на т. зв. тітоїзм, націонал-комунізм, з надією, що його вдасться мати союзником проти СССР. Це другий троянський кінь. В світовому змагу комуністи знайдуть спільну мову з СССР. Пактуванням з Тітом і т. п. західний світ позбавляє себе ідейного обличчя в боротьбі з большевизмом.

Багато шкоди в протибольшевицькому фронти накоїла концепція протидіяння большевицькій системі методами легальними, парламентарних виборів і т. п. В країнах новоокупованих

советами, в т. зв. сателітах спрямування національних і противільшевицьких змагань на той шлях легальної боротьби, принесло великі втрати, демобілізацію і заломання противільшевицьких сил. До цього причинилась політика західних держав, яка штовхала ті народи на такий шлях. Проти большевизму — системи безоглядного терору, безправства, тоталізму — можливий тільки один спосіб визвольної боротьби для поневоленого народу — безкомпромісова революція.

Західний світ недобачає і недоцінює найпевніших і найтвірдших сил в світовому змаганні з большевизмом — революційних, визвольних рухів поневолених народів.

Так само як Україна, багато інших народів веде свою боротьбу з большевизмом, з російським загарбницьким імперіалізмом. Національна ідея, змагання за свою самостійність і свободний розвиток, дає тим народам силу витривати в найтяжчому змаганні тоді, коли могутні держави пактують з ССР.

Тепер боротьба наших народів не йде осамітнено. Усі самостійницькі, революційні сили поневолених большевизмом народів єднаються в антибольшевицькому Бльоці Народів, творять

спільний фронт визвольної боротьби. В АБН входять визвольні рухи таких нарідів:

Азербайджанці, Білоруси, Болгари, Грузини, Естонці, Ідель-Уральці, Козаки, Литовці, Лотиші, Мадяри, Румуни, Серби, Словаки, Туркестанці, Українці, Чехи, Хорвати.

Чому нема в АБН Поляків?

Bo польські політичні чинники за кордоном не погоджуються на принцип самостійних національних держав в стратегічних границях, який прийняли усі народи АБН. Вони хочуть прилучити до Польщі частини земель українських, білоруських, литовських і ін. Але на рідних землях існує співдія українського революційного руху з польським противільшевицьким підпіллям, яке не обстоює імперіялістичних позицій.

Закликом, що противільшевицькі сили **західних народів повинні підтримати визвольну боротьбу народів АБН**, не тільки в ім'я вселюдських ідеалів, але теж у своєму власному інтересі, закінчилося інтервю Ст. Бандери з чужинними журналістами.

Інтервю Ст. Бандери знайшло широкий відгомін у передових щоденниках 72 країн, зокрема в американській пресі.

Заснування Товариства Бувших Вояків УПА в ЗДА

1. квітня 1950 року відбулася в Нью Йорку перша зустріч бувших вояків УПА, членів рійдуючих частин.

Після відкриття Ініціативним Комітетом та після обрання Президії, вислухано реферат друга Футали на тему „УПА та її завдання”.

По рефераті розгорнулась жива дискусія, в якій переважаюча більшість висловила думку про потребу створення товариства, яке гуртувало б коло себе вояків УПА, розкинених на терені ЗДА, та як зорганізована одиниця, неслово моральну й матеріальну підтримку хворим і раненим воякам УПА на терені Німеччини, та для всіх тих, що не мають змоги виїхати за океан.

Організація оформилася під назвою „Товариство бувших Вояків УПА”, (ТбВУПА), прийнято Статут Товариства і винесено відповідні резолюції та обрано Управу Товариства в такому складі:

Голова — Іван Яриковський, заступник — Лев Футала, секретар — Мирослав Левандівський, касієр Іван Лешкевич, та члени Григорій Дума і Павло Страфаровський.

До Контрольної Комісії обрано:

Андрій Мицьо — голова, Віктор Маркопольський і Іван Ділай — члени.

До Суду Чести ввійшли:

Василь Гузар — голова, Микола Грицковян і Михайло Шашкевич — члени.

У внесках члени висловили побажання, щоб Управа одразу приступила до праці, одержала адреси хворих і ранених б. вояків УПА і, по змозі, вистарала їм допомогу, як теж, щоб вистаралась одержати запотрібування для тих, які ще перебувають в Німеччині й могли б виїхати за океан.

**РЕЗОЛЮЦІЇ ЗІЗДУ БУВШИХ ВОЯКІВ УПА НА
ЕМІГРАЦІЇ В ЗДА, ЩО ВІДБУВСЯ 1. 4. 1950
В НЮ ЙОРКУ**

A. Загальні:

1. Бувші вояки Української Повстанської Армії, що з наказу Головного Командування УПАрмії та її Політичного проводу УГВР, пробились у рейдуючих відділах з України на Захід з пропагандивною метою, і надалі вважають себе частиною воюючого українського народу.

2. В час, коли український народ на рідних землях стоїть в безпосередній боротьбі з російсько-большевицьким окупантом України, бувші вояки УПА на чужині ставлять своїм завданням донести до західного демократично-го світу визвольні ідеї, за які бореться український народ, інформувати західні держави про те, що Українська Повстанська Армія — збройне рамя української нації, бореться проти російського імперіалізму, як червоного так і білого, та проти всяких форм його панування над українським народом. Український народ та його збройна сила — УПА, бореться за повне національно-політичне й соціально-економічне визволення України з російського ярма, за побудову Української Самостійної Держави!

3. Своїм першочерговим завданням в ЗДА, бувші вояки УПА вважають:

а) поборювати російсько-большевицьку пропаганду, як і наклепи комуністичних п'ятих колон проти визвольної боротьби українського народу та його збройного рамені — УПА;

б) поборювати і протиставитись намаганням збанкрованих білих російських імперіалістів, зокрема кіл Керенського, привласнювати собі і називати визвольну боротьбу УПА, боротьбою російського народу тільки проти комуністичного режиму!

4. Бувші вояки УПА протестують проти намагання деяких українських політичних середовищ, як і окремих осіб на еміграції, спекулюю-

вати іменем УПА, промовчуши взагалі, або компромітуючи її політичний Провід УГВР та основний резерв української збройної сили — УПА, ОУН під проводом Степана Бандери!

5. Учасники Зізду від імені бувших вояків УПА, виносять щиру подяку та повне признання всім українцям на терені Америки, зокрема Організації Оборони Чотирьох Свобід України (ООЧСУ) за систематичну моральну й матеріальну допомогу та опіку над ними!

6. Бувші вояки і старшини УПА, протестують проти російського змісту радіо-передач „Голосу Америки“ українською мовою, бо ті передачі наносять українській визвольній боротьбі проти російського окупанта в Україні велику шкоду!

7. Бувші вояки УПА висловлюють подяку американському урядові за гостинність і всії свободи, якими вони можуть втішатися на вільній землі Вашингтона!

8. Бувші вояки УПА вітають всіх б. українських вояків, зорганізованих на терені ЗДА в Обєднанні!

B. Організаційні:

1. Враховуючи, що на американському континенті спинилася поважна кількість бувших вояків УПА, Зізд вирішив створити Товариство бувших Вояків УПА, затверджуючи відповідний Статут.

2. Бувші вояки УПА, обєднані в Товаристві, і надалі лишаються вірні ідеям, за які бореться український народ та його керівні визвольні сили — УГВР-УПА-ОУН, і будуть протиставитись всяким спробам проломити цей єдиний визвольний фронт!

На терені ЗДА бувші вояки УПА підтримують Український Конгресовий Комітет, як загальну презентацію українців Зединених Держав Америки, та Організацію Оборони Чотирьох Свобід України (ООЧСУ) в її діяльності в користь Воюючій Україні!

С К Л А Д А Й Т Е Ж Е Р Т В И
на
ПРЕСОВИЙ ФОНД "ВІСНИКА"

Подобаеться Вам наш журнал,
ТО ПРИЄДНАЙТЕ НАМ
НОВИХ ПЕРЕДПЛАТИНИКІВ

Перший Зізд Спілки Української Молоді Америки

В днях 6. і 7. травня ц. р. відбувся в Ньюарку, Н. Дж. у приміщенні „Української Централі” Перший Зізд Спілки Української Молоді Америки, яка стала вже статутовою і зареєстрованою організацією на терені ЗДА. Зізд проходив у дуже діловій і поважній атмосфері і численно зложені привіти виявили велике зацікавлення цілої української іміграції працею і напрямами СУМ-у Америки, веденої досі тимчасовим Організаційним Бюром.

У Зізді взяло участь 37 делегатів від осередків СУМА у ЗДА із 54 уповноваженнями. Брали участь у нарадах Зізду понад 50 представників установ і організацій старшої і нової української іміграції, які широко і з захопленням вітали перший Зізд СУМА і поставлені на цьому Зізді ідеали й завдання української молоді в Америці.

Зізд Спілки Українською Молоді Америки, що своїм головним кличем має „Бог і Батьківщина”, виявив, що українська молодь із запалом шукає поєднання ідеалів воюючої України із великими ідеями Христової Науки і водночас включається у фронт за здійснення проголошених провідними людьми Зединених Держав чотирьох свобод у світі і на Україні. Висловлено і підкреслено це у привітальних промовах, у виголошених доповідях і в дискусії над ними.

* * *

Перший Зізд СУМ-у Америки почався в суботу 6. травня о год. 11. передпівднем. Після молитви, проведеної о. протоігуменом д-ром Германюком, відбулося відкриття Зізду і вибір ділової та почесної Президії, до якої увійшли представники старшого громадянства всієї української іміграції.

Вітали Зізд першого дня: д-р Володимир Пушкар від Головного Уряду „Прovidіння” і від Головної Управи Обеднання Українців Америки „Самопоміч”, Впр. о. Ігумен д-р Германюк від української Католицької Церкви, Впр. о. Краєвський від української католицької парохії в Ньюарку, дир. В. Елавацький від ЗУАД Комітету, п-ні С. Галичин від Жіночого Обеднання, проф. І. Вовчук від Проводу ЗЧ ОУН, ред. Б. Кравців від Редакції часопису „Америка”, Український Спортивний Клуб у Нью Йорку, д-р Іван Смук від Гетьманців-Державників і ООЧСУ в Шикаго, Проф. І. Каськів від українських товариств у Ньюарку, Осередок СУМА в Шикаго-північ, Товариство б. вояків УПА у Нью Йорку, Осередок СУМА у Шикаго-південь (складаючи водночас 70 дол. на орг. цілі СУМА), Осередок СУМА в Нью Йорку, інж. М. Раковський від Старшини Пл. Станиці в Нью Йорку, п. Пельц від Оборони Лемківщини, Чорноморська Січ у Ньюарку, п-ні Олена Лотоцька від Союзу Українок Америки, І. Білинський від Головної Управи Організації Оборони Чотирьох Свобід України, В. Боровик від видавництва „Український Самостійник” у Мюнхені і від 1. Відділу ООЧСУ в Ньюарку.

Другого дня — в неділю — складали привітання для Зізду: п-ні Ева Піддубчишин, секретарка УКК, інж. Лисогір, референт для справ молоді при Гол. Управі „Самопомочі”, адв. Ів. Романишин, п. Слободян від гол. Уряду Українського Народного Союзу і п. Драган від редакції „Свободи”.

Письменні привітання надіслали: Центральний Комітет СУМ-у у Мюнхені, Краєві Комітети СУМ-у в Німеччині, Австрії, Вел. Британії, Канаді, Уповноважений Гол. Пластової Старшини інж. Евген Кульчицький із Дітройту, Товариство студентської молоді ім. М. Міхновського, Редакція журналу „Дніпро”, Українська Колонія в Бен-Метір (Африка), Осередок СУМА в Міннеаполіс, „Самопоміч” у Ньюарку, інж. М. Кекало, д-р М. Шлемкевич і Центральна Управа Визеольного Козачого Руху.

Програмові доповіді виголосили ред. Богдан Кравців і ред. Валентин Коваль. Перший говорив про „Християнські основи виховання молоді”, другий про „Завдання Спілки Української Молоді Америки”. Над обидвома рефератами була широка дискусія.

Зізд ухвалив признання й абсолюторію членам Організаційного Бюра, що вело досі під проводом Василя Омельченка діяльність СУМ-у в Америці. У висліді нарад Зізду ухвалено програму, Резолюції і статут СУМА та вибрано Головну Управу: Василь Омельченко — голова, Марія Клячко, Іван Головінський — заступники голови, д-р Іван Фізар — секретар, ред. Валентин Коваль, референт культ. осв. і преси, Стефанія Галичин — референтка жіноцтва, Микола Семенишин — фінансовий референт, інж.

Лев Боднар — реф. фіз. виховання, Заступники членів Г. У.: пп. Станько, Гарматюк, Бедрій, Юзенів. До Контр. Комісії вибрано: **Сидора Рицара** — голова, д-ра **Ів. Смуга**, **Вол. Стойка**, **Ів. Кобасу** — члени; їх заступниками пп. Мир Солтиса і Ром. Поштаря. До Товариського Суду увійшли: д-р **Роман Борковський** — голова, **Вол. Кульчицький і Осип Мороз** — члени, Лев Гладчук — заступник.

Нововибраній Управі як теж цілій Спілці Української Молоді Америки бажаємо багато успіхів у їх діяльності на славу Бога, для добра України і Зединених Держав Північної Америки.

ПРОГРАМА

Спілки Української Молоді Америки

(прийнята на Першому Зізді СУМА 7. 5. 1950 р.)

1.

Спілка Української Молоді Америки (скорочено СУМА) є глибокоідейною, суспільно-громадською та національно-виховною організацією американсько-української молоді.

2.

Стоячи на ґрунті християнської моралі й ідеалістичного світогляду СУМА є середовищем, у якому куються стійкі характери молодих людей свідомих обов'язку супроти Зединених Держав Америки та поневоленої Батьківщини батьків своїх України.

3.

СУМА вірна засаді „Бог і Батьківщина“, виховує молодь у свідомості, що всі народи і люди рівні перед Богом, а тому не може бути обранців, яким призначено панувати над іншими.

4.

Виходячи з принципів американської демократії, СУМА виховує такий тип молодої людини, яка б дорого цінила свободу, була горда за своє українське національне походження та всіма можливими способами допомагала українському народові в його визвольній боротьбі проти всіх окупантів України за побудову **Української Самостійної Соборної Держави**.

5.

Вважаючи комунізм одним з найбільших ворогів свободи народів і людини, СУМА в своїй виховній роботі стоїть на антикомуністичних позиціях. Зокрема поборює комуністичні впли-

ви на американське громадянство в ЗДА, бо вони сприяють російсько-большевицькому імперіалізму в завоюванні світу.

6.

В лавах молоді СУМА високо стоять моральні чесноти, братерська дружба, організованість і дисципліна. Член СУМА жертвенний, приймає активну участь у суспільнно-громадському житті та прагне до поглиблення своїх знань.

Високорозвинені національні почуття, ідейно-політична виробленість та фізична вправність — основні прикмети члена Спілки Української Молоді Америки.

РЕЗОЛЮЦІЇ

Першого Зізду Спілки Української Молоді Америки

Перший Зізд Спілки Української Молоді Америки, який відбувся в днях 6. і 7. травня 1950 р. в Ньюарку схвалив наступні резолюції:

I. Загальні

1. Спілка Української Молоді Америки, визнаючи гасло „Бог і Батьківщина“, непохитно стоятиме на засадах християнської етики й моралі, як основи виховання українсько-американської молоді.

2. Українська молодь, організована в СУМА, висловлює щиру подяку Урядові Зединених Держав Америки та його президентові Гаррі Труманові за допущення українських іммігрантів до ЗДА.

Разом з цим Зізд складає щиру подяку всім тим організаціям і установам, що прислужились справам переселення.

3. Вважаючи російсько-большевицький імперіалізм найдикішою формою поневолення народів і людини, а його пляни панування над світом (під покришкою комуністичного суспільства) загрозою для цілого людства, Спілка Української Молоді Америки на всіх відтинках українсько-американського життя поборюватиме все, що сприяє російсько-большевицьким замірам.

4. Зізд осуджує діяльність російських біломігрантських імперіалістичних кіл у ЗДА, скеровану на збереження „єдіної неділімої Росії“. Український народ бореться проти всякого російського імперіалізму, незалежно від того, чи

його здійснює Сталін, чи пропагує Керенський.

5. Вважаючи українсько-американських комуністів за зрадників інтересів українського народу — СУМА серед засліплених їхньою брехливою пропагандою людей вестиме систематичну розяснювальну роботу з метою освідомлення.

6. Зізд СУМА звертається до Уряду ЗДА з проханням подбати про цілковиту зміну українських радіо-передач „Голосу Америки“, які своїм змістом діуть на шкоду Злучених Держав Америки.

Українці з радіовисильні „Голос Америки“ хотять чути голос американської свободи, а не голос російського імперіялізму в українській мові.

II. Організаційні

1. Зізд схвалює дотеперішню діяльність Організаційного Бюро СУМА, а також затверджує програму й статут Спілки Української Молоді Америки.

2. В дальшій роботі СУМА повинна дбати, щоб стати масовою організацією, приймаючи в свої лави молодь незалежно від місця її територіального походження та релігійних переконань.

3. Вважаючи пресу одною з найважливіших ділянок у роботі СУМА, Зізд зобовязує Головну Управу в найкоротшому терміні розбудувати Видавництво.

4. В інтересах розбудови і скріплення єдиного національного фронту української молоді Зізд доручає Головній Управі СУМА поробити відповідні заходи для наладнання співпраці з усіма українськими молодечими організаціями, які стоять на грунті побудови Української Самостійної Соборної Держави.

III. Привіти

1. Зізд СУМА передає палкій братерський привіт незламному Українському Народові на Рідних Землях, його збройному авангардові Українській Повстанській Армії, її Політичному Керівництву та революційному підпіллю, що в нелюдських умовах російсько-большевицького терору боряться за повне національно-політичне і соціально-економічне визволення України.

2. Ми хилимо голови перед українськими Церквами обох віровизнань на рідних землях, які йдуть мученицьким шляхом, а їхні ще живі свя-

щеннослужителі змушені зійти в підпілля, щоб ширити в українському народі слово Божої Правди.

3. Зізд СУМА вітає Ієрархії українських Церков у ЗДА, Греко-Католицьку Церкву і Українську Автокефальну Православну Церкву, що так багато зробили на терені Америки для втримання національного духа серед українців американських громадян.

4. Перший Зізд СУМА вітає Український Конгресовий Комітет, як єдину центральну репрезентацію українців у ЗДА, та обіцяє йому повну підтримку в його роботі на користь українського народу. Зізд закликає членство СУМА на доказ цієї підтримки скласти на цілі УКК національний даток.

5. Перший Зізд СУМА щиро вітає українські національні суспільно-громадські та культурно-освітні організації на терені ЗДА, зокрема об'єднання молоді з вірою в недалекому майбутньому навязати з ними ділову співпрацю.

**

Зізд ухвалив вислати привіт Центральному Комітетові СУМ та його Краєвим Комітетам, які надіслали привітання Зіздові Спілки Української Молоді Америки.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Центральний Комітет СУМ-у видав працю на 100 сторінок проф. Г. Вашенка (почесного члена СУМ-у) під наголовком „**Виховний Ідеал**“, з циклу матеріалів для вишколу керівників осередків СУМ-у (випуск 3—4). Зміст праці:

Критика большевицького виховного ідеалу.

1. Большевицький виховний ідеал.
2. Основні риси большевицького виховного ідеалу.

3. Критичні зауваження до большевицької концепції виховного ідеалу.

Християнський виховний ідеал.

1. Євангельська наука і грецька філософія — основи християнської філософії.
2. Найхарактеристичніші риси християнської філософії.
3. Наука про Бога.
4. Докази буття Божого.
5. Онтологічний доказ буття Божого.
6. Космологічний доказ буття Божого.
7. Моральний доказ буття Божого.

8. Євангельський ідеал людини.

9. Риси християнина.

Загально-європейський виховний ідеал.

1. Критика ідеалу націонал-соціалістичного виховання.

Матеріали цікаві не лише для Керівників Осередків СУМ-у, але також для студентства і керівників культурно-освітньої праці.

Замовлення надсилати на адресу:

Ukrainischer Jugendverband, Muenchen 2

Dachauer Strasse 9/2, Amerikanische Zone

Germany

Ціна 4 НМ або 1 amer. долар.

Друга частина праці в друку.

Центральний Комітет
Спілки Української Молоді.

3 організаційного життя - Хроніка

ЗАСНУВАННЯ ВІДДІЛУ ООЧСУ В ДЖЕРЗИ СІТІ, Н. ДЖ.

Дня 30. квітня ц. р. о год. 4-тій попол. відбулись в Джерзи Сіті Н. Дж. Установчі Збори для заснування Відділу ООЧСУ.

Збори відкрив в імені Ініціативного Комітету п. Я. Гавур та привітавши представника Гол. Управи п. М. Сидора та усіх присявлених попросив секретаря п. Б. Гупаловського відчитати протокол з інформаційних сходин, що відбулися дня 23. IV. ц. р.

З черги п. М. Сидор, секретар Головної Управи ООЧСУ, зясував коротко генезу створення ООЧСУ та її цілі і завдання.

По дозвіді п. М. Сидора на внесок п. Т. Підгородецького вибрано Президію Зборів у складі: п. Андрій Бук — предсідник та п. Ярослав Гавур — секретар.

По відчитанні статуту на пропозицію п. С. Домарецького вибрано Виборчу Комісію в складі: пп. Т. Підгородецький, д-р Я. Гусар та Я. Гавур.

Після 10-тихвилинної наради Виборча Комісія запропонувала кандидатів до Управи Відділу в такому складі:

Теодозій Підгородецький — голова, **Василь Вах** — заст. голови, **Богдан Гупаловський** — секретар, **Степан Домарецький** — касієр, **Ярослав Гавур** — орган. референт та д-р **Василь Гусар, Іван Дзядів і Степан Миколишин** — члени Управи.

Контрольна Комісія:

Андрій Бук, Іванна Гусар, Микола Починюк.

Запропоновану листу кандидатів Збори прийняли одноголосно. Висоту членської вкладки устійнено на 50 ц. місячно.

На закінчення, слово забрав п. Т. Підгородецький та дякуючи за довіря і вибір візвав всіх присявлених до активної праці в рядах ООЧСУ для здійснення намічених завдань.

* * *

Одинадцятий Відділ ООЧСУ в Йоркнес, Н. Й., скликав дня 26. травня ц. р. ширші сходини всіх членів та ширшого громадянства міста Йонкерс, на яких було обговорювано справи, звязані з переписом населення.

Після вступних нарад, довший реферат на тему „Україна й Українці” — виголосив секретар Централі ООЧСУ М. Сидор, якого Відділ в Йонкерс запросив на бесідника. У своєму змістовному та фактичному матеріалі, базованому на історії українського народу, його розвитку й поселенні, бесідник зокрема обговорив причини р.зного назовництва, як: лемки, руські, карпато-русські і ти., які вийшли з різних причин: одні — походять від назви частин українських земель. -- інші були випливом чужого панування і т. п.

* * *

Дня 15. квітня ц. р., старанням 2-го Відділу ООЧСУ в Ню Йорку відбулось гарне „Спільне Свячене”, посвячення потрав якого довершив о. Войнар. При тій нагоді в дружній атмосфері поодинокі бесідники обмінювались своїми споминами Великодня, переведеними ще на Рідних Землях. Присутній учасник рейдуючих частин УПА, друг Соколенко, розповів формою спомину, святкування Великодня в рядах УПА на Рідних Землях. Мгр. В. Тучак та С. Рицар, голова Осередку СУМА в Ню Йорку, сказали теж гарні слова, достосовані до хвилини й настрою нашого Спільногого Свяченого.

ГРОМАДСЬКІ ВІЧА ООЧСУ В НЮ ЙОРКУ І ГАРТФОРДІ, КОНН.

Започатковуючи ряд громадських віч, Головна Управа ООЧСУ влаштувала в Нью Йорку, дня 16. квітня, Велике Віче — в залі „Бетговена“ при Іст. 5-тій вул.

Головними бесідниками на вічу були відомий політ. і громад. діяч — проф. І. Вовчук, що говорив на тему: „Україна в боротьбі проти російсько-большевицької агресії“ та старшина УПА — друг Соколонко з доповідю „Чому і завіщо бореться УПА“.

Обі доповіді викликали велике заінтересування численної публіки (блія 700 осіб) та опісля ряд запитів і відповідей.

Предсідником віча був. ген. секр. ООЧСУ — д-р М. Сидор.

Віче пройшло з повним успіхом.

* * *

Чергове віче відбулось дня 1-го травня в Гартфорді, Конн.

Віче влаштував місцевий Відділ ООЧСУ.

Основну доповідь про визвольну боротьбу українського народу виголосив проф. І. Вовчук.

Про завдання і цілі ООЧСУ говорив її голова п. І. Білинський.

Приявні ухвалили одноголосно резолюцію з домаганням до Департаменту Стейту у Вашингтоні надати українським радіонадачам в „Голосі Америки“ українського змісту і напрямку, підкреслюючи при цьому широкість цих радіопередач у їхній теперішній формі.

На вічу було приявних понад 400 людей.

* * *

ПРОТИКОМУНІСТИЧНЕ ВІЧЕ В БИНГГЕМТОНІ, Н. Й.

Старанням Ініціативного Комітету ООЧСУ, було зорганізовано Велике Віче в Бинггемтоні, що відбулось, дня 7. травня ц. р., в просторії салі Укр. Кат. Церкви.

На Вічу промовляли, крім українських, теж бесідники американські, а саме: Др. Фішер, голова Окружного Комітету Американізму, та начальник Окружного Американського Легіону, п. Р. Едісон. Віче, яке почалось в годині 3-ї пополудні, відкрив місцевий американець-українського роду, п. Й. Полянський. Першим промовцем був Др. Фішер, який, між іншим, сказав: „Я радію, що можу говорити на Вічу у-

країнців... Америка сьогодні знаходиться в боротьбі з комунізмом, так як і ваші рідні в Україні та інші народи, поневолені Москвою, що боряться проти тої самої небезпеки...“

Сьогодні комунізм загарбує Китай, загрожує Азії..., а з залізної куртини загрожує теж Італії, Німеччині, Франції... Моя нація—американська — і моя релігія наказують мені теж стати разом з вами проти комуністичної навали..

Я знаю, що вся Європа сьогодні є поважно загрожена і ми всі мусимо боротися, протиставитись тим російським напастям, і то разом з усіма поневоленими народами... Український народ терпить від НКВД, від тієї диктаторської політики, яку ми всі спільно мусимо поборювати. Ви повинні тій небезпеці протиставитись тим більше, що там ваші рідні боряться тепер збройно і то твердо боряться за своє визволення! Мені виглядає, що наша країна остаточно зрозуміє вас, вашу боротьбу і змагання... щоб вони там в Україні все те отримали, — ті вольності, які ми тут маємо... Я сподіюся, що ви знайдете багато можливостей зробити добру роботу для інтересів Америки й України!“ — кінчав бесідник під бурю оплесків присутніх. Другим промовцем був проф. І. Вовчук, що в довшому рефераті, дав ряд важливих прикладів боротьби українського народу за своє визволення, висвітлюючи при цьому большевицькі методи духового і фізичного винищування укр. народу.

З черги промовляв голова Американських Ветеранів, п. Р. Едісон. Він, між іншим, говорив:

„Це вперше я маю можливість говорити до вас про ті справи, що інтересують нас спільно — проти підступних дій комунізму в світі... Знаю, що хоч Україна засідає сьогодні в Об'єнаних Націях, то вона там не може виявити своїх думок, своїх бажань і потреб, хіба висказувати волю Росії та комуністичних володарів!... В Америці також є комуністи... і я, як ваш гість, хочу висловити свою віру, що вони будуть усунені й не осягнуть тут своєї скритої цілі. Однак вам треба, як американцям-українцям вперто працювати проти комуністичного проникання, як то вже почав працювати Американський Легіон!.. Мусимо запобігти тим подіям, які повстали в країнах за залізною заслоною, де не лиш політичні цілі переслідується, але також і релігійні, за що карається і судиться безвинних церковних достойників, священи-

ків та вірних... Мусимо подбати вже від тепер, щоб такому комуністичному насилю не дати місця на існування ніде в світі, а якщо воно вже будьде вгніздилося, то нашим завданням його і там досягнути і знищити!" — кінчав бесідник! —

Черговим промовцем був Командир УПА — Лев Лагідний, що говорив на тему „Боротьба УПА в правдивому світлі". Присутні з великим заінтересуванням вислухали бесідника, що свою промову переплітив поодинокими моментами з боротьби УПА.

Понадто окремий реферат на тему „ООЧСУ і наші завдання" — виголосив генеральний секретар ОСЧСУ Др. М. Сидор, який звернув увагу присутніх не лише на історію постання ООЧСУ, але виложив її ідеологічні основи, її практику досі, та вказав потребу, чому всі свідомі українці повинні належати до цієї Організації, яка має завдання нести матеріальну і моральну допомогу Воюючій Україні! Бесідник висловив віру, що остаточно Америка теж мусить нас зрозуміти, нам допомогти, бо боротьба українського народу, це боротьба проти найбільшої тиранії в світі — комунізму, який теж загрожує нашій вільній країні — Америці! — Вся промова, на бажання американських гостей, була переведена на англійську мову, паном І. Полянським, та самим бесідником.

Після закінчення промови, присутні почали вписуватися в члени ООЧСУ. По закінченні вписів, вибрано Управу Відділу, за аклямацією всіх присутніх.

Американська преса в Бінггемтоні помістила ширші звідомлення про віче та визвольну боротьбу українського народу.

* * *

ГРОМАДСЬКЕ ВІЧЕ У ФІЛАДЕЛФІЇ, ПА.

Місцевий Відділ Організації Оборони Чотирьох Свобід України у Філаделфії уладив дnia 14. травня ц. р. громадське віче з дэповідями проф. Івана Вовчука п. н. „Україна в боротьбі проти російсько-большевицького імперіалізму" та старшини рейдуючих частин УПА, сотн. Льва Лагідного п. н. „Боротьба УПА в правдивому світлі".

Відкрив віче голова Відділу п. В. Титанич, покликуючи почесну президію у складі: Д-р Л.

Цегельський, ред. Б. Катамай, д-р О. Голінатий, д-р Е. Гарасим, дир. В. Блавацький, проф. Л. Шанковський, інж. Н. Зaborський; та секретаря п. І. Микиту і предсідника — голову Централі ООЧСУ — п. І. Білинського.

Переймаючи дальнє ведення віча, предсідник попросив до слова проф. І. Вовчука.

Проф. Вовчук у двогодинній доповіді дав незвичайно прозорий огляд боротьби українського народу з московським большевизмом — починаючи з 1917 року, коли саме українські гвардійські полки в Петрограді почали революцію, яка на Україні була боротьбою за свою армію, державу й окрему від Москви Церкву. Не розуміла зразу цього, на жаль, зачаджена російською державною ідеологією українська верхівка, але інтуїційно розуміла це українська маса. Операючи фактами, прелегент виказав, що ця боротьба не припинялася і не припиняється й досі. Тривала вона в 1920-24 рр., коли українські партизанські загони вели збройні бої з большевизмом, що намагався встановити російську імперію, в добу НЕП-у й українізації, коли українське село починає добувати місто, в добу колективізації і штучного голоду, і в 1939-41 рр. — в роки зустрічі із західно-українським націоналізмом. Веде цю боротьбу збройно й політично Українська Повстанська Армія ще й сьогодні й до гомону цієї боротьби починає прислухатися світ. Цитатами і прикладами доказував доповідач, що Москва Пушкіна-Білінського-Горкого чи Москва царату-Леніна-Сталіна ішли й ідуть завжди на знищенні України і боряться за встановлення панування російського духа й п'ястука в світі. І Наполеон, і Гітлер програли, бо не розуміли суті російської політики й легковажили, а то й не визнавали такого фактору, як Україна. Програють у будуччині й усі ті, що схочуть — валивши большевизм — втримувати штучно російську імперію.

Після другої доповіді сотн. Лагідного про постання і бої УПА, зокрема на Лемківщині, відбулася коротка дискусія над питаннями, заторкненими прелегентами. Рішено вислати телеграму до Департаменту Стану з домаганням надати українським надачам „Голосу Америки" український зміст і напрямок.

Про відбуте віче, на якому було приявних понад 500 осіб, американська місцева преса подала звідомлення.

З МЕДИЧНО-ХАРИТАТИВНОЇ ДОПОМОГИ ООЧСУ

Старанням Централі ООЧСУ було доручено пл. Василеві Яськову і Михайлові Гринківсько-му, членам ООЧСУ, перевести збірку на медикаменти для хворих на туберкульозу українців: Теодора Соломчака, Теодора Мельника, Евгенія Ярги й інших, що лежать у шпиталі Бад Мюнде, брит. зона, Німеччина, біля Ганновер. **Збірка дала \$ 223.35**, яку зложили: В. Яльків \$39.60, М. Гринківський \$35, М. Почтар \$20, Тов. „Дністер“ \$20, М. Белців \$10, М. Іванів \$8, по \$5: Б. Гега, Б. Біраковський, М. Івашко, І. Гега, Р. Почтар; по \$4: І. Макар; по \$3: Г. Гринківський і І. Кобаса; по \$2: М. Моськовіта, В. Федиш і В. Свистак; по \$1.50: О. Борицький; по \$1: Т. Колодій, М. Панченко, Пасічник, О. Нестеренко, Бабяк, Стеців, Я. Воловодюк, Федорович, Гладчук, Пішак, Зачкевич, Іваськів, Пайончівський, Г. Іваськів, В. Клячко, Тимчишин,

Мартинюк, Ішітко, Оля Федорович, М. Ш., Т. Жовтий, І. Рицар, Балій, В. Белей, Тіщкий, Солган, Берків, Борис, Барап, Ласів, Левків, Бабій, Гуль, Решітник, Стичак, Карпів, Торбич, Левкович, Деркач, Кривий, Кравчук, Дзера, Райнгард, Фостик та решта дрібними.

За зібрану суму закуплено медикаментів — стрептомесини — їх вислано безпосередньо для хворих, яким, як вони самі з подякою висловлюються, врятовано життя. Між іншим, один з них, п. Соломчак, пише: „...бо вірте, що вже кілька осіб було б напевно померло, бо я сам я був так виснажений, що кормили мене мов дитину, коли б не Ваша допомога!...“

Відд. ООЧСУ в Клівленд, Огайо, зібрав \$51.50 і переслав їх до Мюнхену на цілі Українського Червоного Хреста.

Просимо, хто може, їх надальше пересилати жертви для важко хворих і калік, які нашої помочі потребують і їх заслуговують!

ЖЕРТВИ З КОЛЯДИ НА ФОНД ДОПОМОГИ ВОЮЮЧІЙ УКРАЇНІ

(продовження):

П. В. Боровик (Відділ ООЧСУ Ньюарк) на л. ч. 123, зібрав \$45. Жертвували по \$5: Пришляк, Кормелюк, Ісуй, Кирусь; по \$3: Д. Кізима; по \$2: С. Чесак, о. Д. Савка, д-р Гук, В. Слободян, Р. Залепський, А. Куций; по \$1: Укр. Атл. Клуб, Цимбалістій, Г. Дорошенко, д-р Гашіц, М. Гураль, Д. Доля, М. Цанко, Урил... і Г. Ковецька.

П. Р. Набережний (Відділ ООЧСУ Ньюарк) на л. ч. 125, зібрав \$45. Жертвували по \$5: А. Дацківський, Литвин; по \$3: Т. Дзера, Бойко; по \$2: Сікора, Дубас, М. Дубас, Саміла, Горбач, І. Децківський, С. Мельник, В. Тофель, К. Вавричук, А. Іванський, Г. Галій; по \$1: Прохода, Г. Верка, М. Касіч, Н. Басняк, Р. Філінський, Боднар і І. Федів.

П. Р. Набережний (Відділ ООЧСУ Ньюарк) на л. ч. 126 зібрав \$31. Жертвували по \$5: А. Боднар; по \$2: Р. Кочержук, Жидовський, Д. Гетман, В. Співак, Брик; по \$1: Г. Корніцький, Гривняк, Чутяховський, Лисик, Ляшок, Т. Леськів, С. Український, К. Т., Маселко, С. Боднар, Калакура, Куйбіда, Дибайло, Бігусь, Брик і Б. Дацківський.

П. А. Андріюк (Відділ ООЧСУ Ньюарк) на л. ч. 129 зібрав \$36.50. Жертвували по \$5: П. Папроцький, В. Старожитник; по \$3: М. Жінчук; по \$2.50: К. Бритейко; по \$2: Горбич, М. Гаврилюк, В. Салабун; по \$1.50: М. Марків, М. Саманишин; по \$1: Добровольська, Білів, Р. Гетусик, Осадца, М. Гнатів, д-р Олесницький, Матула, Шевчук, Д. Кульчицька, Зарічанський, Л. Махінко і П. Сапун.

П. А. Андріюк (Відділ ООЧСУ Ньюарк) на л. ч. 130 зібрав \$32.50. Жертвували по \$5: І. Рутка; по \$2: О. Смаль, Воробець, Демків, Петровський, Наконечний, Гулька, А. Мікіш, Й. Плехий; по \$1: М. Дали, Г. Матлак, Краєвський, Гординський, Отрок, Крулік, Робак, Шукович, д-р Файдуган, А. Зшест і М. Гудз. Решта дрібними.

П. А. Андріюк (Відділ ООЧСУ Ньюарк) — на л. ч. 131, зібрав \$19. Жертвували по \$5 — А. Лазірко, Б. Булька, по \$2 — Пушак, Кравець Д.. Д. Васьків, по \$1 — Гарасевич, В. Роговський, і В. Лиськович.

Відділ ООЧСУ в Клівленді, О. — перевів у-

спішно Коляду на Ф. Д. В. У. пересилаючи суму —333 дол. Прізвища жертводавців будуть поміщені в черговому „Віснику”.

Т-во Української Народної Помочі, Відділ 16, в Нью Брітен, Конн., жертвувало \$50, в тому з каси —\$30, та \$20 зі збірки, на що жертвували: А. Савка \$5, по \$2 жертвували: С. Савчишин, В. Іващків, Т. Колка, Анна Хліб, І. Ябчанка, а по \$1—М. Савчишин, М. Мельник, Катруся Турнак, В. Глова і А. Устиянівський.

П. П. Гентиши з Алентав, Па., на лісту „Коляда”, ч.: 205, зібрал \$21. Жертвували: по \$2—І. Гічак, В. Кацатир, по \$1—І. Пастух, І. Швець, М. Іванів, І. Заведюк, Г. Білинський, Г. Петро, Лисенко, Проць, Г. Павло, Процяк, Дудук, Щепинський, Федоринець, Баранчик, В. Салат, Кужляк і В. Каваляк.

П. М. Амброзяк, Міннеаполіс, Мінн., на чч. ліст: 227 і 228, зібрал суму \$48. Жертвували по \$2—М. Амброзяк, І. Машталір, Стевен Киричівець, В. Мельник, П. Гайва, П. Бриняк, Каширчук і Й. Домбровський, по \$1,50,—М. Кушк, по \$1—Г. Потіж, Крамарчук, Морозенко, Пилатюк, Димяник, Т. Наум, Вакіряк, Кадиляк, Й. Кольба, І. Пенчиський, Н. Шкірка, О. Крамарчук, Процусь, Кузик, Рихлій, Гусак (\$1,50), Куліглький, В. Гениш, Риреза, П. Риреза, Анатоль Н., Процай, Гарасим, М. Якимів, Кість, Винтовик, Рихлій, Гарвен, Андрушак, і Комар, решта дрібними.

П. Татарин, Міннеаполіс, Мінн., на лісту ч., 229, зібрал суму \$24, жертвували по \$—Д. Дудин, В. Гагій, по \$1—І. Артим, Д. Радевський, П. Кнавр, Спасик, Сопоток В., Греськів, Й. Ковалів, П. Судерців, С. Рамото, Олійник, П. Ата, Яворський, Пастушенко, Лісович, М. Яворський, К. Сольчиник, Сигерич, М. Руденський, М. Киця і Б. Гуцал.

П. М. Сех, Міннесота, Ст. Павль, на л. ч.: 231, зібрал суму \$9,50. Жертвували по \$2—М. Сех, по \$1,50—К. Качмарова, по \$1 Ф. Вовчук, Михалевич, Крафт, І. ГВ., Малайчук, і О. Войтюк.

П. Кормило, Елізабет, Н. Дж., л. ч.: 135, зібрал \$7, жертвували по \$1—Б. Голда, В. Макара, Н. Пінковський, М. Чайковський, П. Штабалюк, Б. Креховецький, і Ю. Полянська.

П. М. Солтис, Філаделфія, Па., на лісти чч. 31 і 32, зібрал суму \$81, жертвували по \$5—Грабовенський, І. Білинський, о. В. Середович, Я. Гвіздь, М. Микита, і В. І. Лотоцькі, по \$3—В. Ценко, Коцюбинський, М. Насевич, по \$2—Дар-

мограй, Савицька, І. Демянік, Томашевський, Пастирнак Каснов, Кривочук, Я. Ценко, Головатий, Дутко, Р. Дяків і Т. Томашевська, по \$1—Лиман, Мухин, Славутич, Яцкевич, Книш, Войко, Ткач, Свободян, В. Кострубяк, Волчок, Хоптяк, Буньо, Гадеч, Звонок, Литвин, Сірий, і Харабах.

I. Галій, Ньюарк, Н. Дж., на л. ч. 43, зібрал \$7, жертвували: В. Шеремета \$5 і І. Кіненюк \$2.

П. Андреюк на л. ч. 49 — \$2. — (Ньюарк),

В. Боровик, Ньюарк, Н. Дж., на л. ч. 50, зібрал \$3: жертвували по \$1—З. Гук, Н. Галько і С. Гарцула.

П. Й. Костецький — Бостон, Масс., на л. ч. 86, зібрал \$9— жертвували: Й. Костецький \$5, Михайліо Давискиба \$2, і В. Гоць \$2.

П. Д. Гаранджук, Бостон, Масс., на л. ч. 87, \$5, Жертвували по \$1—Д. Гаранджук, а решта дрібними.

(Продовження списків в черговому числі).

НА ПРЕС-ФОНД ВІСНИКА ЗЛОЖИЛИ:

ОЧСУ — Філаделфія, \$20.—

На Пресфонд Вісника: ОЧСУ Ньюарк —\$3.

П. Тиховський, Лакавана, Н. Й., —\$2,—

2-й Відділ ОЧСУ Н. Й., із збірки, яку перевели пп. П. Михальчук, В. Наум і П. Поліщук, зібрано разом \$32,50.

П. Сидорик, Шикаго, Іл., \$2;

П. К. Цігілик, Н. Й. С. — \$25.,

П. Чорній, Гемтремк, Миш, \$1.— і Д-р Бернадин, від Укр. Комітету, Балтіморе \$7.

Спростування: В попередньому числі „Вісника” в рубриці Жертви трапилася похибка, яку спростовуємо як слідує: Комітет Осередку СУМ в Норанді, через Краєвий Комітет в Канаді, переслав на допомогу для УПА — \$40.—

УСІМ ЖЕРТВОДАВЦЯМ СКЛАДАЄМО ЩИРУ ПОДЯКУ!

“ВІСНИК”—ОРГАН ОЧСУ
видає Редакційна Колегія
Відповідальний редактор —
Ігнат М. Білинський

Адреса:

O. D. F. F. U.
P. O. Box 304, Cooper Station
New York 3, N. Y.

НОВІ ВИДАННЯ

Енциклопедія Українознавства, зошит II. Видання Наукового Товариства ім. Т. Шевченка, Мюнхен—Нью-Йорк, 1949, ст. 81—160, в. 8°, брош., іл. Ціна зош. amer. долар. 2.50. — Зміст: 5. Клімат — І. Тесля; 6. Чорне і Озівське море — І. Федів; 7. Води — І. Тесля; 8. Рослинність — Г. Махів; 9. Тварини — за І. Раковським; 10. Україна як географічне ціле і її частини — В. Кубійович.

III. Людність: 1. Антропологічна будова України — Р. Єндик; 2. Джерела і література про людність України — В. Кубійович; 3. Число і будова людності України — В. Кубійович; Г. Селечен; 4. Розміщення людності — В. Кубійович; 5. Рух людності — В. Кубійович; 6. Національні відносини (недокінчений розділ).

„Енциклопедія Українознавства“, Мюнхен—Нью-Йорк, 1950, зошит 3 і 4 — ст. 161—320. Ціна зошита 8.— НМ або 2.50 дол. — Зміст: (Докінчення II. Відділу: Географія). В. Кубійович: Національні відносини (докінчення); В. Кубійович, Кульчицький: Оселі. — III. Відділ: Етнографія. Кузеля, Одарченко, Петров: Історія і стан дослідів. Кузеля: Племінний розподіл і етнографічні групи. Бурачинська, Кузеля, Петров: Народня духовна культура. Горняткевич, Мисько, Ненадкевич, Нижанковський, Повстенко, Січинський: Народне мистецтво.

Замовлення приймає: Висилкова Книгарня В-ва „Молоде Життя“, 13 b Muenchen 2, BS — Fach 221 — Germany, або її представники в поодиноких краях.

Інформації і замовлення слати на адресу:

Dr. M. Shlemkewytsch
347 Grier Ave., Elisabeth 2, N. J. — U. S. A.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ “ВІСНИКА”

В ЗДА. І КАНАДІ

Передплата на рік	\$3.00
Передплата на півроку	1.50
Ціна окремого примірника	25
Передплата для Канади на рік	3.50

Всі передплати, зокрема з Канади, треба надсилати грошевим переказом (моней ордер), або в звичайних листах, на адресу адміністрації журналу.

Банкові чеки та грошеві перекази треба виповнювати на адресу:

“VISNYK”

R. O. Box 304, Cooper Sta., New York 3, N. Y.

Про всякі зміни адреси прохаемо негайно повідомляти адміністрацію, рівночасно подаючи і свою дотеперішню стару адресу.

Адміністрація.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ! ЧИТАЙТЕ!

український місячний ілюстрований журнал

ОВІД

POKIZONTE

видає Микола Денисюк

Умови передплати: (подаємо піврічну і річну передплату) Аргентина 5.00 і 10.00 пез., Англія і Австралія 5.60 і 11.00 шіл., Франція 220.00 і 400.00 фр. фр. ЗДЛ і Канада та інші країни 0.80 і 1.50 дол.

Жадайте показових примірників для себе і Ваших знайомих

Адреса видавництва:

Editorial
MYKOLA DENYSIUK
c. Curapaligue 790—Buenos Aires
Rep. Argentina